

**ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет «Бізнес-управління»
Кафедра економіки та права**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
на тему
«ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
УКРАЇНСЬКИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ (НА ПРИКЛАДІ
ТОВ «НОВОВОДОЛАЖЗЬКИЙ МАСЛО-ЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»)»**

Виконала:

студентка 2 курсу групи БУ-61
другого (магістерського) рівня
вищої освіти
спеціальність 051 – Економіка
освітня програма «Економіка та
управління бізнесом»
Мелкумян Каріна Артемівна

Керівник:

Іванова Ольга Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент

Рецензент:

Михайлова Олена Валентинівна,
кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки та бізнесу
Державний біотехнологічний університет

Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»

Факультет «Бізнес-управління»

Кафедра економіки та права

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) другий (магістерський)

Спеціальність 051 - Економіка

Освітня програма «Економіка та управління бізнесом»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри
економіки та права
доц. Ліна РУБАН

“ ” 2024 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Мелкумян Каріні Артемівні
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи «Підвищення інвестиційної привабливості українських промислових підприємств (на прикладі ТОВ «Нововодолажський масло-жировий комбінат»)»

керівник роботи Іванова Ольга Анатоліївна, канд. екон. наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від «20» травня 2024 року №31/1

2. Строк подання студентом роботи «27» січня 2025 року

3. Перелік питань, які потрібно розробити:

У першому розділі: розкрити сутність дефініцій «інвестиції» та «інвестиційна привабливість»; розглянути фактори впливу та структурні складові інвестиційної привабливості; охарактеризувати методичні підходи до її оцінки.

У другому розділі: надати загальну характеристику ТОВ «Нововодолажський масло-жировий комбінат» та напрямків його діяльності; провести фінансово-економічний аналіз підприємства із визначенням ключових показників, що впливають на інвестиційну привабливість.

У третьому розділі: привести аналіз конкурентного середовища, побудувати SWOT-матрицю підприємства та розробити заходи покращення інвестиційної привабливості, включаючи розробку нових продуктів, оптимізацію витрат та диверсифікацію; здійснити прогностичні оцінки впливу запропонованих заходів на фінансово-економічні показники підприємства та його інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі.

4. План виконання роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	Вибір студентом теми кваліфікаційної (магістерської) роботи і подання заяви на кафедрі; затвердження тем і призначення наукових керівників; складання і затвердження індивідуальних завдань на виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи
2	Підготовка вступу і розділу 1 кваліфікаційної (магістерської) роботи
3	Підготовка розділу 2 кваліфікаційної (магістерської) роботи
4	Підготовка розділу 3 кваліфікаційної (магістерської) роботи, висновків і переліку використаних джерел
5	Попередній розгляд кваліфікаційної (магістерської) роботи на комісії від кафедри
6	Подання студентом завершеної кваліфікаційної (магістерської) роботи науковому керівнику для перевірки на плагіат та оформлення відгуку
7	Доопрацювання роботи, прийняття кафедрою рішення про допуск роботи до захисту в Екзаменаційній комісії, оформлення та рецензування

5. Дата видачі завдання _____ 2024 р.

Студент

підпис

Каріна Мелкумян
ім'я, прізвище

Керівник роботи

підпис

Ольга Іванова
ім'я, прізвище

АНОТАЦІЯ

Мелкумян Каріни

«Підвищення інвестиційної привабливості українських промислових підприємств (на прикладі ТОВ «Нововодолажський масло-жировий комбінат»)»

Кількісна характеристика роботи: обсяг: 77 стор., таблиць: 21; рис.: 8; список використаних джерел: 62 на 7 стор., додатки -2.

Актуальність. Інвестиційна привабливість відіграє вирішальну роль у забезпеченні конкурентоспроможності та стійкого економічного зростання підприємств. В умовах економічної нестабільності українські промислові підприємства стикаються зі значними труднощами у залученні капіталу. Особливо це стає критичним в умовах обмеженості обігових коштів, спричиненої зниженням попиту на внутрішньому ринку, що ускладнює їх функціонування та розвиток.

Короткий огляд змісту. У першому розділі висвітлено сутність дефініції «інвестицій», «інвестиційна привабливість підприємства», охарактеризовано структурні складові інвестиційної привабливості та розкрито методичні підходи до її оцінювання. У другому розділі представлено організаційну характеристику підприємства ТОВ «Нововодолажський масло-жировий комбінат», здійснено фінансово-економічний аналіз, а також проведено конкурентний аналіз підприємства на національному ринку з точки зору його інвестиційної привабливості. У третьому розділі оцінено поточний стан інвестиційної привабливості, обґрунтовано заходи його підвищення та представлена їх оцінка. Зроблено висновок, що реалізація запропонованих заходів сприятиме не лише підвищенню інвестиційної привабливості, але й забезпеченню його стійкого розвитку в умовах сучасних економічних викликів.

Реальність пропозицій. Рекомендації практичного змісту щодо покращення інвестиційної привабливості українських промислових підприємств.

Апробація результатів дослідження. Основні положення кваліфікаційної роботи було оприлюднено у тезах доповіді: 1. Мелкумян, К.А., Іванова, О.А., (2024). Інвестиційна привабливість українських підприємств: виклики та можливості для сталого економічного зростання. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід:* матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 01 листопада 2024 р. Харків: ДБТУ, С. 135-137. 2. Іванова, О.А., Мелкумян, К.А. (2024). Напрямки підвищення інвестиційної привабливості національних підприємств в умовах війни. *Функціонування суб'єктів економічної діяльності: проблеми, перспективи, можливості розвитку.* Всеукр. наук.-практ. конф. (21-22 листопада 2024р.), м. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. С. 71-74.

Ключові слова: інвестиції; інвестиційна привабливість підприємства; конкуренція; інвестиційні ресурси; ефективність; диверсифікація.

ANNOTATION

Melkumian Karina

“Increasing the investment attractiveness of Ukrainian industrial enterprises (on the example of Novovodolazhsky Oil and Fat Plant LLC)”

Quantitative characteristics of the work: volume: 78 pages, tables: 21; figures: 8; list of used sources: 62 on 7 pages, applications -1.

Topicality. Investment attractiveness plays a crucial role in ensuring the competitiveness and sustainable economic growth of enterprises. In the context of economic instability caused by geopolitical challenges, the difficult situation in the national economy, and frequent changes in the regulatory environment, Ukrainian industrial enterprises face significant difficulties in attracting capital. This is especially critical in the context of limited working capital caused by the decline in domestic demand, which hampers their operation and development.

A brief overview of the content. The first section highlights the essence of the definition of “investment”, “investment attractiveness of an enterprise”, characterizes the structural components of investment attractiveness and reveals methodological approaches to its assessment. The second section presents the organizational characteristics of the enterprise “Novovodolazhsky Oil and Fat Plant” LLC, conducts a financial and economic analysis, and also conducts a competitive analysis of the enterprise in the national market in terms of its investment attractiveness. In the third section, the current state of investment attractiveness is assessed, measures to improve it are substantiated and their evaluation is presented. It is concluded that the implementation of the proposed measures will not only increase investment attractiveness but also ensure sustainable development in the context of current economic challenges.

Reality of the proposals. Practical recommendations for improving the investment attractiveness of Ukrainian industrial enterprises.

Approbation of research results. The main provisions of the qualification work were published in the theses of the report: 1. Melkumian, K.A., Ivanova, O.A., (2024). Investment attractiveness of Ukrainian enterprises: challenges and opportunities for sustainable economic growth. *Mechanisms for ensuring sustainable economic development: problems, prospects, international experience*: materials of the V International scientific and practical conference, November 01, 2024, Kharkiv: DBTU, PP. 135-137. 2. Ivanova, O.A., Melkumyan, K.A. (2024). Directions for increasing the investment attractiveness of national enterprises in wartime. *Functioning of economic entities: problems, prospects, development opportunities*. All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (November 21-22, 2024), Kharkiv, Beketov KhNUIA C. 71-74.

Keywords: investment; investment attractiveness of an enterprise; competition; investment resources; efficiency; diversification.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1 Теоретичні основи та значення інвестицій для розвитку підприємства.....	10
1.2 Характеристика структурних складових інвестиційної привабливості підприємства.....	18
1.3 Методичні підходи до комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства.....	24
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НОВОВОДОЛАЖСЬКИЙ МАСЛОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»).....	34
2.1 Організаційна характеристика підприємства.....	34
2.2 Фінансово-економічний аналіз підприємства	39
2.3 Конкурентний аналіз підприємства на національному ринку з позиції інвестиційної привабливості.....	51
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПОКАРЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	56
3.1 Оцінка поточної інвестиційної привабливості підприємства.....	56
3.2. Напрямки покращення інвестиційної привабливості підприємства.....	63
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	71
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Актуальність теми. Інвестиційна привабливість є ключовим чинником забезпечення конкурентоспроможності та стійкого економічного розвитку підприємств. В умовах економічної невизначеності, спричиненої геополітичними викликами, проблемним становищем національної економіки та постійними змінами в регуляторному середовищі, українські промислові підприємства стикаються з низкою перешкод у залученні капіталу. Це особливо актуально в нинішніх умовах, коли обмеженість обігових коштів, викликана зниженням попиту на внутрішньому ринку, ускладнює реалізацію функціонування та розвиток українських підприємств.

Підвищення ефективності механізмів залучення інвестицій є важливим кроком у формуванні сприятливого інвестиційного клімату та зміцненні довіри інвесторів до українських промислових підприємств. Такі процеси слугують базою для стимулювання економічного зростання, сприяють впровадженню інновацій та забезпечують стійкий розвиток підприємств у складних економічних умовах.

Проблематика залучення інвестицій, включаючи аспекти регулювання потоків залучених капіталів, є однією з ключових тем сучасної економічної теорії та практики. Ця проблема досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями, зокрема в контексті визначення факторів, що впливають на ІПП, а також розробки механізмів залучення інвестиційних ресурсів. Значний внесок у розвиток цієї тематики зробили такі дослідники, як М. Портер [1], Д. Норд [2], Л. Боровик та Т. Осадча [3, с. 397-402], С. Харчук [4, с. 1-10], В. Чернишов [5, с. 167-172], І. Бланк [6], Т. Майорова [7], Н. Чепляк [8], О. Барановський та М. Мороз [9, с. 46-59], О. Тридід [10, с. 92-99], О. Гуторов [11, с. 212-226], Н. Мешко та Є. Солонська [12], О. Ястремська [13] та ін. Ці вчені розглядали інвестиційну діяльність підприємств у контексті регулювання фінансових потоків, враховуючи

як макроекономічні фактори, так і внутрішні механізми управління.

Метою роботи є формулювання рекомендацій теоретичного та практичного характеру щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості українських промислових підприємств (на основі аналізу діяльності ТОВ «НВМЖК»).

Для досягнення обумовленої мети у дипломній роботі вирішено наступні завдання:

досліджено теоретичні основи інвестиційної привабливості підприємств та чинники, що впливають на її формування;

проведено аналіз фінансово-економічних показників ТОВ «НВМЖК» для оцінки його інвестиційної привабливості;

виявлено ключові проблеми та бар'єри, що знижують інвестиційну привабливість підприємства;

розробити рекомендації щодо впровадження ефективних стратегій підвищення інвестиційної привабливості, зокрема через диверсифікацію продукції, інновації та вдосконалення маркетингової політики;

оцінити економічний ефект від реалізації запропонованих заходів для зростання інвестиційної привабливості підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування та підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств України

Предметом дослідження є методи, моделі та інструменти підвищення інвестиційної привабливості на прикладі діяльності ТОВ «НВМЖК».

Методи дослідження. У роботі використано комплекс методів, що забезпечують всебічне та ґрунтовне вивчення проблематики дослідження, а саме: метод порівняння - при співставленні показників діяльності підприємства та його конкурентів; методи аналізу та синтезу (структурування та узагальнення інформації щодо інвестиційної привабливості); фінансово-економічний аналіз (проведення оцінки фінансового стану ТОВ «НВМЖК»); конкурентний аналіз - з

метою виявлення конкурентних переваг підприємства на ринку; аналіз рівня інвестиційної привабливості - для формування рекомендацій щодо її підвищення; графічний метод - для візуалізації отриманих даних та наочного представлення.

Інформаційна база дослідження. Основу дослідження склали нормативно-правові акти та Закони України в сфері інвестування; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених; інформація з відкритих джерел, зокрема Інтернет-ресурсів, а також фінансова звітність ТОВ «НВМЖК».

Наукова новизна. Результати дослідження включають розробку теоретико-методичних підходів та конкретизованих рекомендацій практичного характеру, спрямованих на покращення інвестиційної привабливості українських підприємств промисловості (на прикладі ТОВ «НВМЖК»).

Апробація результатів. Основні положення роботи викладено у 2-х тезах доповіді: 1. Мелкумян, К.А., Іванова, О.А., (2024). Інвестиційна привабливість українських підприємств: виклики та можливості для сталого економічного зростання. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід*: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 01 листопада 2024 р. Харків: ДБТУ, С. 135-137. 2. Іванова, О.А., Мелкумян, К.А. (2024). Напрямки підвищення інвестиційної привабливості національних підприємств в умовах війни. *Функціонування суб'єктів економічної діяльності: проблеми, перспективи, можливості розвитку*. Всеукр. наук.-практ. конф. (21-22 листопада 2024р.), м. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. С. 71-74.

Структура роботи: вступ, 3 розділи та висновки за розділами, список використаних джерел з 62 найменувань. Матеріали проілюстровано 21 табл. та 10 рис. Загальний обсяг роботи 72 стор.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Теоретичні основи та значення інвестицій для розвитку підприємства

Інвестиції є одним із ключових чинників розвитку підприємства, забезпечуючи підвищення його конкурентоспроможності, адаптацію до змін ринкового середовища та забезпечення економічного зростання. У науковій літературі інвестиції визначаються як «вкладення фінансових, матеріальних, інтелектуальних або інших ресурсів з метою отримання економічної, соціальної чи іншої вигоди у майбутньому» [4, с. 66-72; 6].

На думку М. Портера саме інвестиції відіграють фундаментальну роль у стійкому розвитку підприємства, адже «сприяють модернізації виробництва та впровадженню інновацій» [1].

Інвестиції у сучасне обладнання, автоматизацію та цифровізацію виробничих процесів дають змогу підприємствам знижувати собівартість продукції, підвищувати якість виробляемого продукту, а також формувати стійкі конкурентні переваги. Особливо актуальним це є для українських підприємств, які функціонують у складних умовах обмеженого доступу до зовнішнього фінансування та системної невизначеності. Крім того, інвестиції сприяють інноваційному розвитку, оскільки вони забезпечують фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, а також дозволяють «впроваджувати новітні технології у виробничі та управлінські процеси» [14]. Це, у свою чергу, зумовлює підвищення продуктивності праці, скорочення витрат і збільшення доданої вартості продукції.

В цілому, інвестиції є не лише механізмом забезпечення поточної діяльності підприємства, але й драйвером його сталого розвитку в умовах глобальних викликів. Вони сприяють формуванню економічної стійкості підприємств, інтеграції у міжнародні ринки та підвищенню загальної конкурентоспроможності національної економіки.

Аналіз наукових джерел дозволяє сформулювати види інвестицій за групами (рис 1.1.):

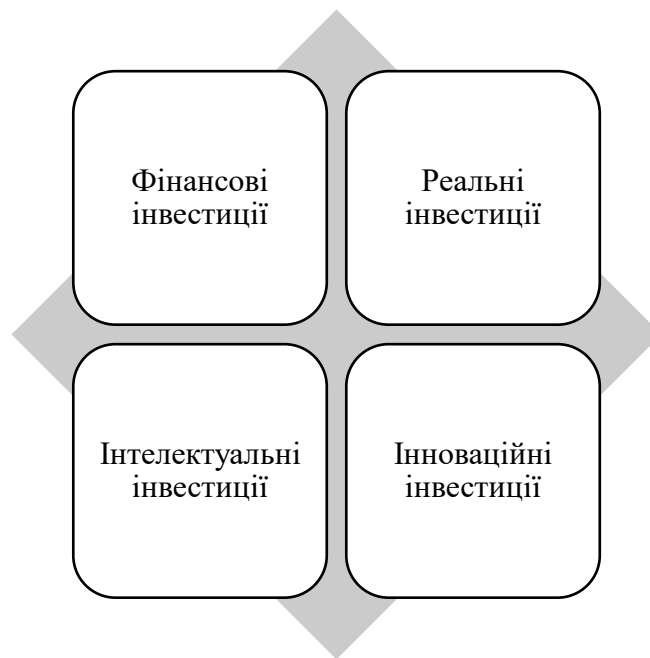

Рис. 1.1 - Види інвестицій

Джерело: побудовано автором на основі [6;8]

фінансові інвестиції передбачають придбання цінних паперів, депозитів, часток у статутному капіталі інших підприємств.

реальні інвестиції - це вкладення у виробничі активи, нерухомість, технологічне обладнання.

інтелектуальні інвестиції - це витрати на підвищення кваліфікації персоналу, розробку інноваційних продуктів та послуг.

інноваційні інвестиції передбачають фінансування науково-дослідних робіт, впровадження нових технологій.

Фактично інвестиції являють собою ресурси, які вкладаються з метою отримання переваги (прибутку, частки ринку, збільшення конкурентоспроможності та ін.). Процес їх залучення та надання виступає важливим елементом інвестиційної діяльності. Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» (ст. 1) інвестиції визначаються як «інвестиції в усі види власності та права інтелектуальної власності в об'єкти комерційної та інших видів діяльності, одержання прибутку (доходу) від якого генерується або досягається» [15]. Інвестиційна діяльність також знижує залежність підприємств від дорогих кредитних ресурсів, забезпечуючи фінансову гнучкість. Автори [4, с.66-72; 6] наголошували, що інвестиційна діяльність створює «додаткові можливості для стратегічного планування та управління ризиками».

Таке визначення охоплює широкий спектр ресурсів, включаючи фінансові, матеріальні, інтелектуальні та технологічні активи. Науковці, зокрема І. Бланк [6], Г. Партін та О. Дідух О. [14], Вікарчук [16] наголошують, що «інвестиційна діяльність є ключовим чинником модернізації виробничих процесів». Вона сприяє підвищенню ефективності функціонування підприємств, адаптації до мінливих ринкових умов і забезпеченню сталого економічного розвитку. Тобто, інвестиції та інвестиційна діяльність не лише спрямовані на отримання економічної вигоди, а й мають значний вплив на формування конкурентоспроможності та забезпечення довгострокової стабільності підприємств у ринковому середовищі.

Крім того, сучасні підходи до інвестиційної діяльності передбачають орієнтацію на досягнення не виключно економічних, але й соціальних результатів, таких як покращення екологічної ситуації, розвиток інфраструктури та підвищення якості життя населення. Як підкреслюють автори [17] «інвестиції в інновації та людський капітал є ключовими чинниками стійкого економічного

розвитку, адже саме вони забезпечують створення доданої вартості у довгостроковій перспективі» [17].

На практиці інвестиції можуть надходити з різних джерел, на різних умовах та з різною метою, тому доцільно класифікувати інвестиції за складовими. Види інвестицій за критеріями представлено в таблиці 1.1

Таблиця 1.1 - Класифікація інвестицій за видами та формами

<i>Критерій класифікації</i>	<i>Види інвестицій</i>	<i>Опис</i>
1	2	3
<i>За об'єктом інвестування</i>	Реальні інвестиції	Вкладення у матеріальні активи (обладнання, будівлі, техніка, інфраструктура тощо).
	Фінансові інвестиції	Вкладення у фінансові інструменти (акції, облігації, банківські депозити).
	Інтелектуальні інвестиції	Вкладення у нематеріальні активи (розробки, патенти, ліцензії, бренди).
<i>За формою власності</i>	Приватні інвестиції	Вкладення, здійснені приватними особами або компаніями.
	Державні інвестиції	Вкладення, здійснені державними органами чи установами.
	Змішані інвестиції	Інвестиції, що поєднують приватний і державний капітал.
<i>За джерелами походження</i>	Внутрішні інвестиції	Інвестиції, здійснені в межах країни.
	Зовнішні (іноземні) інвестиції	Інвестиції, здійснені іноземними суб'єктами.
<i>За метою інвестування</i>	Прямі інвестиції	Безпосереднє вкладення коштів у діяльність підприємства з метою управління ним або отримання довгострокового прибутку.
	Портфельні інвестиції	Купівля цінних паперів для отримання доходу без прямого впливу на управління підприємством.
<i>За строками інвестування</i>	Короткострокові інвестиції	Інвестиції зі строком до 1 року.
	Довгострокові інвестиції	Інвестиції зі строком понад 1 рік.
<i>За напрямком впливу</i>	Прямі інвестиції у виробництво	Інвестиції, спрямовані на розширення виробничих потужностей.
	Інвестиції у соціальний розвиток	Вкладення у покращення умов праці, соціальної інфраструктури тощо.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
<i>За рівнем ризику</i>	Безпечні інвестиції	Інвестиції з мінімальним ризиком (наприклад, державні облігації).
	Ризикові інвестиції	Інвестиції з високим рівнем ризику (наприклад, вкладення у стартапи).
<i>За галузевим спрямуванням</i>	Інвестиції в промисловість	Вкладення у виробничі підприємства.
	Інвестиції в агропромисловий комплекс	Вкладення у сільське господарство, переробку, логістику агропродукції.
	Інвестиції у сферу послуг	Інвестиції у туризм, фінансові послуги, освіту, охорону здоров'я тощо.

Джерело: узагальнено автором на основі [6;7;13;14; 18]

Таким чином, інвестиції виступають багатофункціональним інструментом, який сприяє не лише фінансовому розвитку підприємств, але й відіграє стратегічну роль у реалізації їх довгострокових цілей, підвищенні конкурентоспроможності та адаптації до змін зовнішнього середовища.

Ключову роль у процесі інвестування відіграють інвестори, тобто фізичні або юридичні особи, які вкладають свої кошти в різні активи з метою отримання прибутку або доходу (рис 1.2).

Залучення інвесторів до діяльності підприємства сприяє не лише фінансовому зміцненню компанії, але й відкриває нові можливості для стратегічного розвитку, інновацій та виходу на нові (міжнародні) ринки. Однак для успішної співпраці з інвесторами необхідно забезпечити прозорість фінансових і управлінських процесів, що підвищує довіру до підприємства та забезпечує стабільність на всіх етапах взаємодії. Розуміння та знання ключових інвесторів допоможе підприємству краще презентувати себе як об'єкт інвестування та налагодити дієві партнерські відносини.

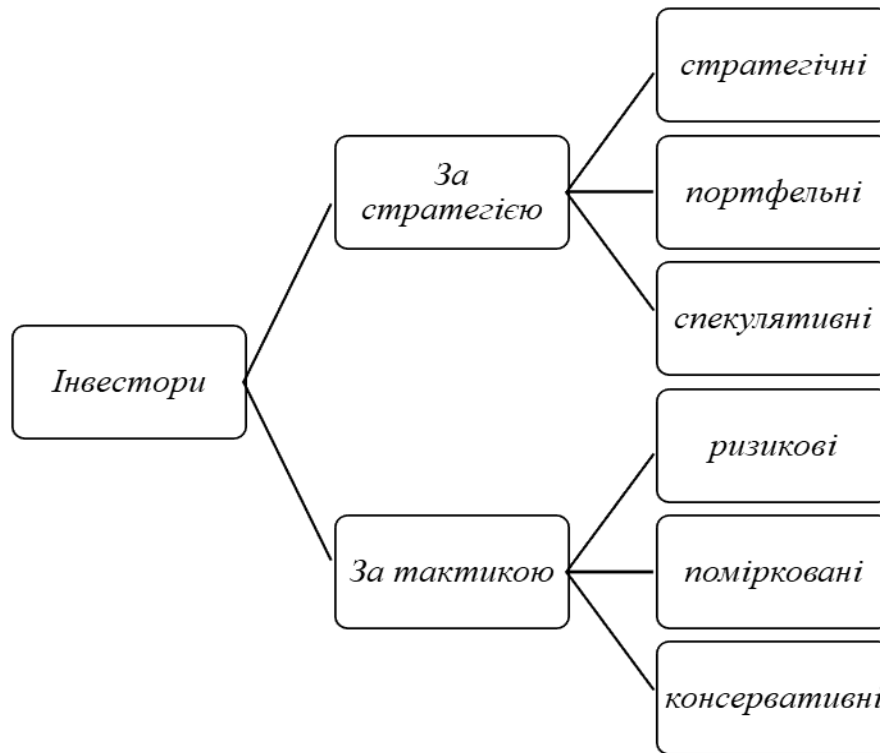

Рис. 1.2 - Види інвесторів за стратегічною та тактичною ознаками

Джерело: узагальнено автором на основі [6;7;11;13]

Науковцями В. Шевчуком та П. Рогожними зазначено, що «інвестиції мають фінансове та економічне визначення, яке охоплює широкий спектр аспектів, включаючи як прямі фінансові вкладення в основний капітал, так і формування умов для створення та розвитку економічних ресурсів, що призводять до зростання вартості підприємства» [19]. Згідно їх підходу, акцент робиться на тому, що «інвестиції не лише визначаються через призму фінансових вливань, але й через спроможність до генерування майбутнього доходу, що сприяє конкурентоспроможності та ІПП» [19].

В цьому контексті важливістю набуває ІПП, як комплексний показник, який характеризує здатність підприємства залучати інвестиції на основі оцінки його фінансово-економічного стану, конкурентоспроможності, рівня ризику,

ефективності управління, умов зовнішнього середовища та інших факторів, що впливають на рішення інвесторів. Можна виділити чинники ІПП [20, с.119-128]:

фінансова стабільність (рентабельність, платоспроможність, оборотність);

ефективність управління ресурсами (прибутковість, продуктивність);

конкурентоспроможність (якість продукції, частка на ринку);

інвестиційне середовище (політична стабільність, економічна політика);

ризика (макроекономічні, галузеві, внутрішні).

Морфологічний аналіз дефініції ІПП «інвестиційна привабливість» представлено в табл. 1.2

Таблиця 1.2 - Морфологічний аналіз дефініції «інвестиційна привабливість підприємства» (ІПП)

Автор	Тлумачення	Ознака
1	2	3
І. Бланк [1]; Г. Партин та О. Дідух [14]; О. Вікарчук [16]	Система оцінки бізнесу, що включає показники рентабельності, фінансової стійкості, платоспроможності, оборотності капіталу та активів, рентабельності капіталу, балансової та фондової вартості (в залежності від стадії обігу на фондовому ринку).	<i>Фінансові показники</i>
Н. Гуляєва [18]; А. Гайдучкий [20, с.119-128]	Набір характеристик, який допомагає інвесторам порівнювати об'єкти інвестування та вибирати найбільш привабливий розподіл фінансових ресурсів.	<i>Порівняльна привабливість</i>
О. Ястремська [13]; С. Гуткевич [21, с.6-19];	Проведення комплексної оцінки умов і факторів, що стимулюють інтерес інвесторів до капіталовкладень.	<i>Комплексність критеріїв</i>

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
Т. Біляк та О. Ушакова [22]	Багатофакторна оцінка, враховуючи фінансову стабільність, ефективність використання ресурсів, здатність компанії розвиватися, зростання прибутку на капітал, конкурентоспроможність і якість продукції.	<i>Ефективність та конкурентоспроможність</i>
Г. Чернишова та Н. Крихівська [23, с.260-264]	Оцінювання стабільності економічного зростання та загальні переваги виробничо-господарської діяльності.	<i>Стабільність економічного розвитку</i>
В. Чернишов [5, с. 167-172]; О. Ястремська [13]; С. Євтушенко [24]	Охоплює комплексну характеристику виробничих, фінансових, бізнесових та управлінських аспектів підприємства з урахуванням умов інвестиційного середовища.	<i>Всеохоплюючий аналіз</i>
Н. Чапляк [8]; Г. Козаченко[25]	Економічне визначення (категорія), що містить об'єктивні та суб'єктивні умови, що впливають на інвестиційний процес.	<i>Умови для інвестиційного процесу</i>
Бюро з питань банкрутства [27]	Наскільки бізнес дотримується виробничих, фінансових, організаційних стандартів та очікувань потенційних інвесторів.	<i>Організаційна відповідність</i>

*Джерело: систематизовано автором на основі
[1;5; 8;13;14;16;18; 20;21; 22; 23; 25;27]*

Таким чином, простежується функціональний зв'язок між поняттями «інвестиції», «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна привабливість», оскільки вони є складовими єдиного інтегрованого процесу (рис 1.3).

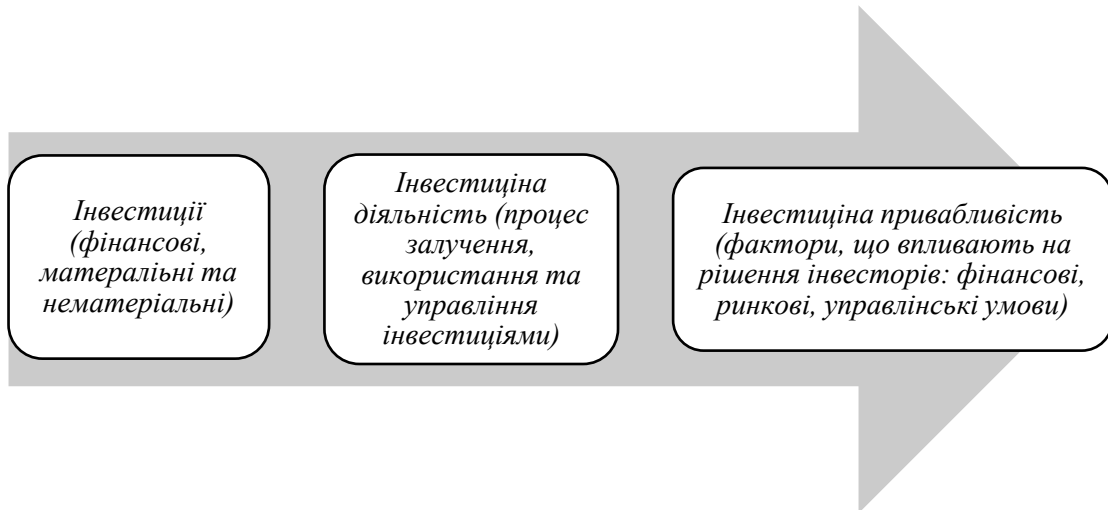

Рис. 1.3 - Схема взаємозв'язку (взаємозалежності) інвестицій, інвестиційної діяльності та інвестиційної привабливості

Джерело: побудовано автором на основі [1;5;16;18; 20;21;22]

Залучення інвесторів і розвиток ІПП, з урахуванням внутрішніх та зовнішніх чинників, стає важливим елементом у досягненні довгострокових стратегічних цілей підприємства. Враховуючи сучасні виклики та умови глобалізації, інвестиційна діяльність повинна орієнтуватися на комплексний підхід, який включає не тільки економічні, а й соціальні аспекти розвитку, забезпечуючи сталий економічний прогрес та покращення якості життя в суспільстві.

1.2 Характеристика структурних складових інвестиційної привабливості підприємства

Розгляд ІПП через три структурні рівні (національний, галузевий та рівень підприємства) дозволяє комплексно оцінити всі фактори, які можуть вплинути на інвестиційні рішення. Використання трирівневої моделі (національний,

галузевий та рівень підприємства) сприяє комплексній оцінці всі чинники, які можуть вплинути на інвестиційні рішення. Саме таке концептуальне рішення пропонує О. Ястремська та визначає, що «кожен з цих рівнів взаємопов'язаний і впливає на загальну ІПП, що дозволяє детально сформулювати стратегії залучення інвестицій і управління ризиками» [13]. Деякі науковці [15;17] підходять до розгляду ІПП з двокомпонентного підходу та виділяють лише 2 рівні: рівень підприємства та національний, тобто макро- та мікрорівні. Але фактично вони об'єднують у макрорівні національний та галузевий рівні, тому виділення 3-х компонентної структури рівнів ІПП є більш вірним. (рис 1.4)

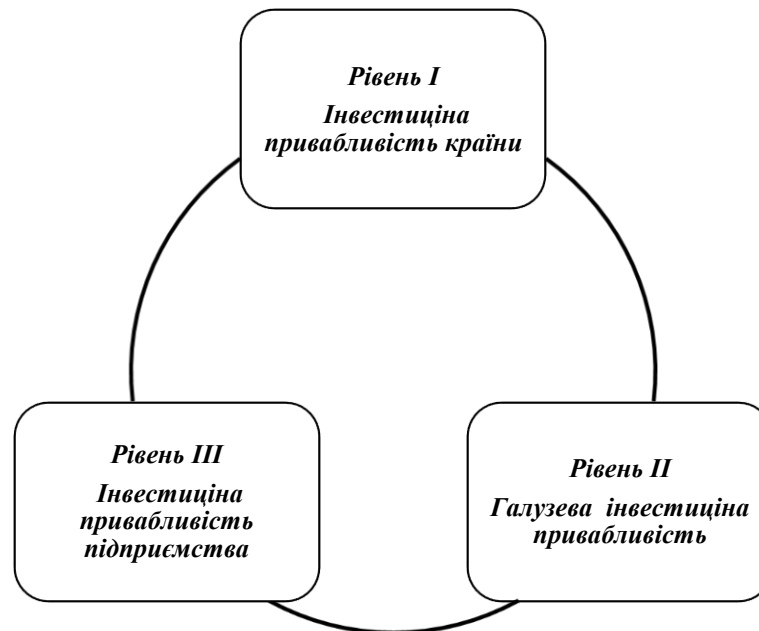

Рис. 1.4 Структурні рівні ІПП за О. Ястремською

Джерело: побудовано автором на основі [13]

Таким чином, можна стверджувати, що ІПП є концепцією, яка відображує привабливість об'єкту для залучення інвестицій з боку потенційних інвесторів, і реалізується через три взаємозалежні рівні

Рівень 1. Національний, де ІПП визначають загальні умови для ведення бізнесу в країні та залучення інвестицій. До структурних складових національного рівня належать:

загальна макроекономічна стабільність національної економіки (рівень інфляції, стабільність національної валюти, рівень безробіття, економічне зростання);

рівень політична стабільність в країні (враховується якість урядування, відсутність політичних криз, наявність прозорих і стабільних політичних процесів);

законодавче (регуляторне) середовище (важливим є прозорість та стабільність податкової системи країни, захист прав власності, сила правової системи, а саме судова, інституції, що обслуговують бізнес та ін);

інвестиційна політика та стимули (державні програми підтримки інвесторів, пільгові податкові умови, інвестиційні зони: парки, кластери та ін);

інфраструктура (транспорт, енергетична та комунікаційна інфраструктура, доступ до фінансових ресурсів та ін).

Рівень 2. Галузевий рівень. ІПП на галузевому рівні залежить від умов розвитку конкретної галузі (в якому функціонує підприємство) та її потенціалу для інвестування. До структурних складових на галузевому рівні відносяться:

рівень конкуренції в галузі, наявність домінуючих гравців, бар'єри для входу на ринок;

ринкові тенденції в галузі, а саме динаміка попиту і пропозиції в галузі, вплив технологічних змін, зростання нових сегментів ринку;

галузеві норми та регулювання, екологічні та безпекові стандарти, вимоги до сертифікації;

інноваційність в галузі, тобто доцільно оцінити рівень впровадження інновацій, наявність нових технологій, досліджень та розвитку в галузі;

інвестиційний клімат в галузі (наявність інвестиційних можливостей, залучення інвесторів, розвиток венчурного капіталу, рівень ризиків та ін).

Рівень 3. Рівень підприємства. На цьому структурному рівні оцінюється конкретне підприємство як об'єкт інвестування, його фінансова та організаційна спроможність залучати інвестиції. Структурні складові ІПП включають:

фінансова стабільність та ліквідність, а саме рівень доходів, прибутковості, структура капіталу, здатність підприємства генерувати прибуток;

чіткість та перспективність бізнес-стратегії, здатність підприємства до адаптації на ринку;

управлінська команда та організаційна структура: кваліфікація та досвід управлінського персоналу підприємства, ефективність внутрішніх бізнес-процесів, корпоративна культура;

рівень впровадження нових технологій, наукових розробок, здатність до модернізації;

маркетингова та ринкова позиція (наявні конкурентні переваги підприємства, брендинг, відносини з клієнтами та постачальниками та ін.);

надійність, досвід роботи на ринку, рівень репутаційних ризиків.

Також важливо розглянути зовнішні та внутрішні фактори впливу на ІПП, які також можна розглянути через критеріальний підхід (табл. 1.3 та табл. 1.4)

Таблиця 1.3 - Зовнішні фактори ІПП за структурними складовими

<i>ІПП (оцінка інвестора)</i>	<i>Зовнішній фактор</i>	<i>Галузь</i>	<i>Інвестиційна привабливість галузі</i>
Місцерозташування	Ризики регіону, де розташоване підприємство	Інвестиційний потенціал галузі	Розвиненість транспортної інфраструктури
Власники підприємства	Частка непідконтрольних менеджменту голосів у статутному капіталі	Частка акцій на вторинному ринку	Частка державної власності в статутному капіталі підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [12]

Зовнішні фактори є умовами, на які підприємство не має прямого впливу, але які значною мірою визначають його інвестиційну привабливість.

У теперішніх умовах основним негативним чинником зовнішнього середовища є війна в Україні. Цей фактор створює значну невизначеність, яка стає головною перешкодою для залучення інвестицій. К. Величко підкреслює, що «поточна ситуація є максимально невизначеною, що «призводить до зниження інвестиційного інтересу через «невизначеність майбутніх перспектив та ризиків інвестування». За умов тривалої дії цього явища, інвестори можуть відмовитися від прийняття рішень щодо капіталовкладень чи реалізації нових проєктів, що призведе до зниження ІП» [27, с.140-146].

Інвестиційна невизначеність (ІН) - це стан економічного середовища, коли «потенційні інвестори не можуть чітко оцінити майбутні ризики та можливості, пов'язані з інвестиціями» [27, с.140-146]. І. Козлова уточнює, що в цілому «існує декілька підходів до інтерпретації поняття «невизначеність», які можна узагальнити наступним чином: як неоднозначність, неможливість точної прогностики, наявність необмеженої кількості сценаріїв майбутнього розвитку подій, а також як характеристика якості доступної інформації» [28, с. 97-101]. Така невизначеність може виникати через політичну, економічну або соціальну нестабільність, несприятливі зміни в законодавстві, економічні кризи або природні катастрофи. Для підприємств це часто означає важкість залучення капіталу або пошук інвесторів через підвищений рівень ризику.

ІН є однією з головних перешкод для економічного зростання, оскільки інвестори прагнуть до більш стабільного (безризикового) середовища для прийняття рішень. При оцінці внутрішніх структурних чинників ІПП важливо виділити ті, що дозволяють здійснити комплексний аналіз основних аспектів діяльності підприємства.

Це має вирішальне значення для стратегічних інвесторів під час прийняття рішення про інвестування (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 - Внутрішні структурні фактори ІПП

Фактор ІПП	Показник, що характеризує складову ІПП	Пояснення
1	2	3
<i>Фінансовий стан підприємства</i>	Коефіцієнт поточної ліквідності	Оцінка здатності підприємства покривати короткострокові зобов'язання
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Оцінка здатності підприємства покривати найтерміновіші зобов'язання
	Коефіцієнт автономії	Визначає частку власних коштів у загальній структурі капіталу
	Рентабельність власного капіталу	Показник ефективності використання власного капіталу підприємства
	Коефіцієнт забезпеченості власними ОЗ (оборотними засобами)	Оцінка ступеня покриття ОЗ
	Дивідендні виплати	Сума виплачених дивідендів на акцію
<i>Виробничий потенціал</i>	Оборотність активів	Оцінка ефективності використання всіх активів підприємства
	Фондовіддача	Визначає ефективність використання основних засобів підприємства
	Коефіцієнт оборотності обор. активів	Показник ефективності використання оборотних активів
	Коефіцієнт використання виробничих потужностей	Оцінка рівня використання наявних потужностей
	Коефіцієнт зносу основних засобів	Показник фізичного зносу основних засобів
<i>Інноваційний потенціал</i>	Впровадження інновацій	Ступінь впровадження новітніх технологій
	Рівень інноваційної активності підприємства	Оцінка інноваційних ініціатив на підприємстві
<i>Потенціал збуту</i>	Рентабельність продажів по ЧП (Рпр.)	Показник ефективності продажів і отримання чистого прибутку
	Частка ринку за основним видом діяльності підприємства	Доля підприємства на ринку в межах своєї галузі
	Географічні напрямки збуту	Оцінка різноманітності ринків збуту та їх регіональних характеристик
	Рівень конкуренції на ринку	Інтенсивність конкурентної боротьби на ринку підприємства

Продовження таблиці 1.4

<i>Якість менеджменту підприємства</i>	Фінансова прозорість та висвітлення інформації	Повнота та своєчасність фінансової звітності, відповідність МСФЗ
	Професійний досвід та кваліфікація керівництва	Оцінка професіоналізму та кваліфікації управлінців
	Стратегічне планування та управління ризиками	Наявність стратегії розвитку, система управління кризами
	Культура та етика управління	Наявність етичних норм і культури управлінської діяльності

Джерело: узагальнено автором на основі [19; 22;25;29, с.256-259]

Внутрішні фактори ІПП (табл. 1.4.) оцінюються інвесторами при прийнятті рішення щодо інвестування та дають комплексну оцінку стану підприємства як об'єкту інвестування.

Склад зовнішніх і внутрішніх факторів, що формують ІПП, є унікальним для кожного суб'єкта господарювання. Їх вплив варіюється залежно від особливостей галузі, специфіки діяльності, стратегічних пріоритетів і зовнішніх умов функціонування. Ця варіативність визначає необхідність індивідуального підходу до оцінювання факторів, враховуючи як специфічні ризики, так і наявні конкурентні переваги конкретного підприємства.

1.3 Методичні підходи до комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Комплексна оцінка ІПП є важливим інструментом, який дозволяє потенційним інвесторам отримати обґрунтовану інформацію про доцільність вкладання капіталу в конкретний об'єкт. Вибір методів оцінки залежить від специфіки діяльності підприємства, мети інвестування та очікувань інвестора.

На основі аналізу наукових джерел [29, с.256-259; 30, с.87-89; 31, с.93-98.] можна визначити, що комплексна оцінка ІПП включає три групи методів:

фінансові оцінки;

рейтингові оцінки:

інтегральна оцінка

Фінансові оцінки передбачають аналіз фінансових показників підприємства, що відображують його стійкість та ефективність. Доцільно проаналізувати фінансові коефіцієнти (ліквідності, платоспроможності, рентабельності, оборотності тощо); застосувати метод дисконтованих грошових потоків, який дозволяє оцінити поточну вартість майбутніх доходів підприємства; розрахувати точку беззбитковості, що визначає рівень продажів, необхідний для покриття витрат.

Рейтингові методи базуються на визначенні рейтингу підприємства шляхом ранжування за певною системою критеріїв. Найчастіше застосовується скоригована модель, де кожен показник оцінюється за шкалою балів, а сукупний рейтинг є підсумком оцінок. Ефективним є метод експертних оцінок, коли залучені фахівці (експерти) формують рейтинг підприємства за суб'єктивними та об'єктивними критеріями.

Інтегральні підходи передбачають створення узагальненого показника інвестиційної привабливості. Більшість інвесторів на практиці надають перевагу цим методам, які дозволяють враховувати більше факторів, що можуть впливати на об'єкт інвестування [33, с.104-111]. В цьому контексті ефективним є розрахунок інтегрального показника, що об'єднує результати аналізу різних показників у єдиний індекс (наприклад, через методи багатокритеріальної оптимізації). Також результати SWOT-аналізу дозволяють оцінити сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості та виклики зовнішнього середовища, а результати PEST-аналізу враховують політичні, економіко-

соціальні та технологічні аспекти, які можуть вплинути на привабливість підприємства.

Комплексний підхід до оцінки ІПП забезпечує найбільш повне уявлення про стан підприємства, його потенціал і ризики. Інтеграція різних методів дозволяє мінімізувати вплив суб'єктивних чинників та врахувати всі аспекти діяльності об'єкта інвестування. Для прийняття стратегічних рішень щодо інвестування доцільно використовувати поєднання фінансових і нефінансових критеріїв.

Також важливим є виконання певної послідовності (алгоритму) оцінки ІПП, який включає етапи, що забезпечують системний підхід до аналізу факторів, які впливають на привабливість підприємства як об'єкту інвестування.

1 етап. Постановка цілей та визначення критеріїв оцінки:

конкретизація мети оцінки (залучення інвестицій, оцінка ризиків, прийняття стратегічних рішень тощо);

формування набору критеріїв (інструментів), які будуть використані для оцінювання (фінансові, виробничі, ринкові, інноваційні, управлінські);

вибір підходів і методів для оцінки (фінансові показники, рейтингові моделі, інтегральні індекси).

2 етап. Збір даних та їх аналіз:

збір внутрішньої інформації про діяльність підприємства (фінансова звітність, бізнес-плани, маркетингові стратегії тощо);

аналіз зовнішнього середовища (ринкова позиція підприємства, конкурентне середовище, галузеві тренди);

перевірка повноти та достовірності отриманих даних.

3 етап. Розрахунок основних показників

фінансові показники (ліквідність, рентабельність, структура капіталу);

виробничі показники (оборотність активів, фондоддача, ступінь використання виробничих потужностей);

оцінка інноваційний потенціалу, а саме рівень інноваційної активності, впровадження новітніх технологій;

ринкові показники (частка ринку, що займає підприємство, географічна диверсифікація збуту, рівень конкуренції – виділення ключових конкурентів та конкурентний аналіз);

якість менеджменту підприємства (фінансова прозорість, стратегічне планування, управління ризиками).

4 етап. Оцінка факторів за шкалою

визначення вагових коефіцієнтів для кожного показника залежно від його важливості;

застосування рейтингового підходу або бальної оцінки для кожного показника;

підрахунок загального інтегрального індексу інвестиційної привабливості.

5 етап. Інтегральна оцінка ІПП

агрегування результатів за всіма показниками;

побудова графічних моделей (наприклад, «зіркової діаграми») для візуалізації сильних і слабких сторін підприємства.

6 етап. Інтерпретація результатів та формування висновків

аналіз отриманого інтегрального показника ІПП;

визначення сильних та слабких сторін підприємства;

оцінка ризиків та перспектив інвестування.

7 етап. Розробка рекомендацій

формулювання заходів для підвищення інвестиційної привабливості підприємства;

розробка стратегічних ініціатив (поліпшення фінансових показників, диверсифікація ринків, підвищення прозорості управління).

Запропонований алгоритм дозволяє врахувати різні аспекти діяльності підприємства, забезпечуючи об'єктивну оцінку його інвестиційної привабливості та сприяючи прийняттю обґрунтованих інвестиційних рішень.

В процесі побудови пропонованого алгоритму було наголошено на важливості побудови рейтингової оцінки (етап 4), яка надасть потенційному інвесторові більш детальну, адаптовану та зрозумілу оцінку, що враховує різноманітні аспекти діяльності підприємства [34, с. 477-484].

Зазвичай рейтингова оцінка формується на основі висновків експертів або інвестиційних консультантів, які здійснюють оцінку ППП та враховує ключові показники за бальною або відсотковою шкалою. Наприклад, така рейтингова оцінка може включати компоненти, що представлені на рис.1.5.

Таблиця 1.5 - Рейтингова оцінка ППП та рекомендації для інвестора

Рейтингова оцінка	Оцінка (%)	Характеристика підприємства	Рекомендації для інвестора
<i>Високий</i>	90-100	Висока платоспроможність, стабільне фінансове становище, зростаючі доходи, диверсифікація ринків.	Інвестиції без значного ризику. Рекомендується для стратегічних інвесторів.
<i>Достатній</i>	80-90	Добрий фінансовий стан, стійка позиція на ринку, контрольовані ризики.	Можливі інвестиції з помірними ризиками. Підходить для консервативних інвесторів.
<i>Задовільний</i>	60-80	Середній фінансовий стан, деякі проблеми з платоспроможністю або інноваціями, високі операційні витрати.	Інвестиції з підвищеними ризиками. Рекомендується до уваги для тих, хто готовий до більшого ризику.
<i>Недостатній</i>	40-60	Платоспроможність на межі, значні фінансові труднощі, нестабільний ринок, високий рівень заборгованості.	Інвестувати з обережністю. Високий рівень ризику. Потрібен детальніший аналіз.
<i>Поганий</i>	0-40	Погане фінансове становище, неплатоспроможність, високі боргові зобов'язання, нестійка бізнес-модель.	Інвестування недоцільне. Потенційно ризиковане або збиткове підприємство.

Джерело: систематизовано автором на основі [35; 36, с.152-159; 37]

Для ефективної оцінки ІПП вкрай важливим є врахування інвестиційного ризику. Оскільки саме інвестиційний ризик безпосередньо впливає на можливість досягнення очікуваної віддачі від вкладених коштів, його аналіз та управління є ключовими складовими процесу прийняття інвестиційних рішень.

Врахування інвестиційного ризику дозволяє не лише оцінити ймовірність відхилення фактичних результатів від прогнозованих, але й визначити потенційні загрози, які можуть виникнути внаслідок несприятливих змін у зовнішньому або внутрішньому середовищі підприємства. Це дає можливість сформулювати більш обґрунтовану оцінку ІПП, враховуючи як можливості для зростання, так і ймовірні втрати.

У науковій літературі, загалом, під ризиком розуміють невизначеність, мінливість доходу, рівня прибутковості інвестованого капіталу та потенційну загрозу повної втрати інвестованого капіталу [38]. Вивчення природи інвестиційного ризику займає чільне місце в працях багатьох провідних учених. Наприклад, Н. Внукова та В. Смоляк визначає інвестиційний ризик як «ймовірність того, що фактичні доходи відхиляються від очікуваних, підкреслюючи його випадковість» [38]. Р. Яресько стверджує, що «ефективна реалізація інвестиційної діяльності передбачає глибоке розуміння усіх потенційних джерел ризиків, які безпосередньо впливають на результативність прийнятих управлінських рішень. Виявлення та аналіз ризикових ситуацій мають супроводжуватися розробленням заходів, спрямованих на мінімізацію їх негативних наслідків» [39, с.62-64]. І. Реверчук, Н. Реверчук та І. Скоморович пояснюють інвестиційний ризик як «невизначеність доходу, пов'язаного з реалізацією інвестиційного проекту через можливість виникнення несприятливих ситуацій і наслідків під час його реалізації» [40]. В. Шепиленко пропонує структурований підхід до класифікації інвестиційних ризиків підприємств, поділяючи їх на три основні групи: початкові, поточні (проміжні) та кінцеві. Такий поділ дозволяє детально враховувати специфіку ризиків на різних

етапах інвестиційного процесу [41, с.24-29]. Початкові ризики виникають на етапі підготовки та прийняття інвестиційного рішення, коли проводиться аналіз ринкових умов, визначаються фінансові та організаційні ресурси. Поточні ризики (проміжні) зумовлені реалізацією проєкту та включають ймовірність перевищення витрат, затримки у виконанні робіт чи зміну економічних умов. Кінцеві ризики стосуються етапу завершення проєкту, зокрема ризику недосягнення очікуваних фінансових результатів або змін у ринковій кон'юктурі. Такий підхід забезпечує цілісне охоплення ризиків та сприяє підвищенню точності їх оцінки для мінімізації потенційних втрат.

Важливо зазначити, що сьогодні українські підприємства стикаються з численними інвестиційними ризиками, які значною мірою зумовлені політичною, економічною та соціальною нестабільністю, спричиненою війною та зовнішніми економічними факторами. Одним із найбільших ризиків є політичні та безпекові загрози, що пов'язані з військовими діями, які значно ускладнюють ведення бізнесу та знижують інвестиційну привабливість країни. Зміни в законодавчому середовищі (регуляторна складова), високий рівень корупції та ризики націоналізації підприємств (на окупованих територіях) також додають невизначеності для потенційних інвесторів [42, с.90-93]. Економічні ризики, такі як інфляція, коливання валютного курсу та перебої в постачанні ресурсів, можуть призвести до значних фінансових втрат [43, с.246-250]. Крім того, підвищений рівень соціальних ризиків, таких як кадрові проблеми, зокрема високий рівень еміграції кваліфікованих спеціалістів, знижує продуктивність і ефективність підприємств.

Ризики інвестування підприємства можна класифікувати за різними критеріями залежно від їх природи, джерел виникнення, рівня впливу та інших складових.

На основі аналізу наукових джерел, класифіковано та узагальнено за групами інвестиційні ризики та засоби їх усунення (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 - Класифікація інвестиційних ризиків за формою прояву та засобом нейтралізації

Тип ризику	Приклади	Засоби нейтралізації
1	2	3
<i>Зовнішні (екзогенні)</i>		
<i>Політичні ризики</i>	Зміна законодавства, націоналізація, геополітична нестабільність	Диверсифікація інвестицій; страхування ризиків; лобіювання інтересів через галузеві асоціації
<i>Економічні ризики</i>	Інфляція, валютні коливання, економічні кризи	Хеджування; формування валютних резервів; використання аналітики макроекономічних прогнозів
<i>Соціальні ризики</i>	Зміна вподобань споживачів, соціальні заворушення	Маркетингові дослідження; адаптація бізнес-стратегії до суспільних трендів
<i>Технологічні ризики</i>	Застарілі технології, конкуренція з інноваціями	Постійна модернізація; інвестиції у R&D; моніторинг інновацій
<i>Природні ризики</i>	Стихійні лиха (пожежі, повені, землетруси)	Страхування активів; планування ризиків з урахуванням кліматичних особливостей регіону
<i>Внутрішні (ендогенні)</i>		
<i>Фінансові ризики</i>	Нестача капіталу, неплатоспроможність, кредитна залежність	Оптимізація фінансових потоків; створення резервного фонду; управління борговим навантаженням
<i>Виробничі ризики</i>	Низька ефективність виробництва, дефекти продукції	Автоматизація процесів; контроль якості; підвищення кваліфікації персоналу
<i>Ризики управління</i>	Низький рівень менеджменту, відсутність стратегічного планування	Навчання менеджменту; впровадження сучасних управлінських методик (Agile, Lean)
<i>Ризики персоналу</i>	Висока плинність кадрів, низька кваліфікація	Поліпшення умов праці; розробка системи мотивації; програми професійного розвитку
<i>За етапами інвестиційного процесу</i>		
<i>На етапі планування</i>	Неправильна оцінка витрат, недостатнє дослідження ринку	Глибокий маркетинговий аналіз; залучення експертів
<i>На етапі реалізації</i>	Перевищення бюджету, затримки у виконанні проєктів	Постійний моніторинг виконання; використання систем управління проєктами
<i>На етапі експлуатації</i>	Невідповідність проєкту ринковим умовам, недосягнення планових показників	Регулярний аудит проєкту, коригування стратегії

Продовження таблиця 1.5

1	2	3
<i>За ступенем впливу</i>		
Системні ризики	Економічні кризи, податкові зміни	Розробка антикризових планів; диверсифікація активів
Несистемні ризики	Проблеми з управлінням, неплатоспроможність контрагентів	Оцінка контрагентів; внутрішні реорганізації

Джерело: узагальнено автором на основі [38;39, с.62-64; 40; 41, с.24-29; 42, с.90-93]

Представлена в табл. 1.5 класифікація ризиків, надає інвесторам можливість врахувати всі потенційні аспекти ризиків, що дає змогу здійснити більш обґрунтовану оцінку доцільності інвестування. Отже, в наукових концепціях інвестиційного ризику можна простежити його тісний зв'язок із невизначеністю, ймовірністю фінансових втрат та постійно змінюваним характером зовнішнього середовища, яке створює умови для розвитку несприятливих ситуацій.

Висновки за розділом 1.

Висвітлено теоретичні аспекти формування інвестиційної привабливості підприємства, зокрема, її роль у забезпеченні стабільного розвитку та підвищенні конкурентоспроможності. Інвестиції розглядаються як основний інструмент, що дозволяє підприємствам не лише забезпечити фінансові потоки, але й стимулювати інноваційний розвиток, модернізацію виробництва та оптимізацію бізнес-процесів. Важливість інвестицій для економічного зростання та розвитку підприємства підкреслюється через взаємозв'язок з ефективністю ресурсного забезпечення та здатністю до адаптації у мінливому зовнішньому середовищі.

Аналіз структурних складових ІПП дозволяє визначити основні фактори, що впливають на її рівень, зокрема фінансову стабільність, стратегічний потенціал, управлінську ефективність та здатність до інновацій.

Розглянуто алгоритм комплексної оцінки ІПП, який дозволяє здійснити об'єктивну і всебічну оцінку фінансових та нефінансових характеристик підприємства. Алгоритм включає кілька етапів: аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів, оцінка фінансових показників, оцінка управлінського потенціалу та інноваційної спроможності підприємства. Важливу роль у процесі оцінки відіграє врахування специфіки ринку, на якому функціонує підприємство, а також вплив зовнішніх ризиків, таких як економічна нестабільність або політична ситуація.

Різноманіття методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості дає змогу здійснювати комплексну оцінку на основі числових і якісних характеристик, що враховують як внутрішні, так і зовнішні фактори ризику. Таким чином, ефективна оцінка ІПП є ключовим елементом для прийняття обґрунтованих рішень щодо залучення інвестицій та забезпечення стійкості підприємства в умовах економічної та соціальної невизначеності.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ІНВЕСТИЦІНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НВМЖК»)

2.1 Організаційна характеристика підприємства ТОВ «НВЖК»

ТОВ «НВЖК» - провідне українське підприємство агропромислового комплексу, яке здобуло репутацію виробника продукції виключно високої якості та надійного бізнес-партнера на національному ринку. Підприємство спеціалізується на виробництві майонезів, соусів, спецій, консервованої продукції, гірчиці та соняшникової олії. Завдяки багаторічному досвіду і бездоганній якості продукції ТОВ «НВЖК» посідає лідерські позиції в сегменті майонезів і майонезних соусів. З 2003 року підприємство розвиває власний бренд «ЖирноВ», під яким випускаються високоякісні майонези з ретельно відібраними складниками [45].

У рамках стратегічного розширення асортименту ТОВ «НВЖК» доповнило свою продуктову лінійку приправами, спеціями та консервованою продукцією, які відповідають високим стандартам якості. Особливу увагу приділено створенню продуктів для сучасних споживачів, орієнтованих на здоровий спосіб життя. У перспективі компанія планує випуск інноваційної продукції під власним брендом, зокрема соусів на основі натуральних рослинних інгредієнтів, низькокалорійних майонезів, органічних приправ та консервів без штучних добавок.

Також розглядається запуск лінійки продуктів для веганів, включаючи соуси на основі рослинних білків і спеціально розроблені приправи для альтернативних джерел білка, таких як соєві чи нутові продукти. У планах підприємства - розширення сегменту дитячого харчування, яке включатиме

органічні консерви для дітей та приправи зі зниженим вмістом солі та консервантів.

Продукція підприємства представлена по всіх регіонах України, а також закордоном. ТОВ «НВЖК» активно працює над розширенням географії експорту своєї продукції, забезпечуючи її відповідність міжнародним стандартам якості (рис. 2.1).

Рис. 2.1 - Дистрибуційна мережа продукції ТОВ «НВМЖК»

Джерело: складено автором на основі [45]

Основні експортні напрямки включають Казахстан, Польщу, Литву, Латвію, Естонію, Німеччину та Туреччину. У 2023 році обсяг експорту до цих країн склав близько 20% від загального обсягу виробництва, із тенденцією до подальшого зростання [45].

З метою зміцнення своїх позицій на міжнародних ринках, ТОВ «НВЖК» здійснює сертифікацію продукції відповідно до європейських стандартів. Це забезпечує відповідність продукції підприємства вимогам безпеки харчових

продуктів та якості, зокрема стандартам HACCP, ISO 22000 та іншим регламентам ЄС.

Сертифікація експорту сприяє підвищенню довіри міжнародних партнерів, розширенню доступу до європейських ринків та зміцненню репутації підприємства як надійного постачальника високоякісної продукції. У подальшій перспективі компанія планує активніше використовувати переваги Зони вільної торгівлі з ЄС для розширення асортименту та присутності на європейських ринках.

За організаційно-правовою формою ТОВ «НВЖК» є товариством з обмеженою відповідальністю [45], що визначає низку особливостей у його функціонуванні. Така форма господарювання забезпечує підприємству високий рівень автономії в прийнятті управлінських рішень, гнучкість у виборі стратегії розвитку та сприяє зниженню фінансових ризиків для його учасників.

Товариство з обмеженою відповідальністю функціонує відповідно до положень чинного законодавства України. Це передбачає наявність статутного капіталу, сформованого за рахунок внесків учасників, які несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства виключно в межах своїх часток. Така організаційна форма є оптимальною для реалізації виробничих проектів і дозволяє підприємству залучати інвестиції, забезпечуючи баланс між стабільністю господарської діяльності та захистом інтересів його учасників.

З огляду на зазначене, організаційно-правова форма ТОВ «НВЖК» є ефективним інструментом для реалізації стратегічних цілей, забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємства як на національному, так і міжнародному ринках.

Організаційна структура ТОВ «НВЖК» базується на принципі лінійно-функціональних зв'язків, що забезпечує чіткий розподіл завдань, обов'язків і повноважень між структурними підрозділами підприємства.

Організаційну структуру ТОВ «НВМЖК» представлено на рис.2.2

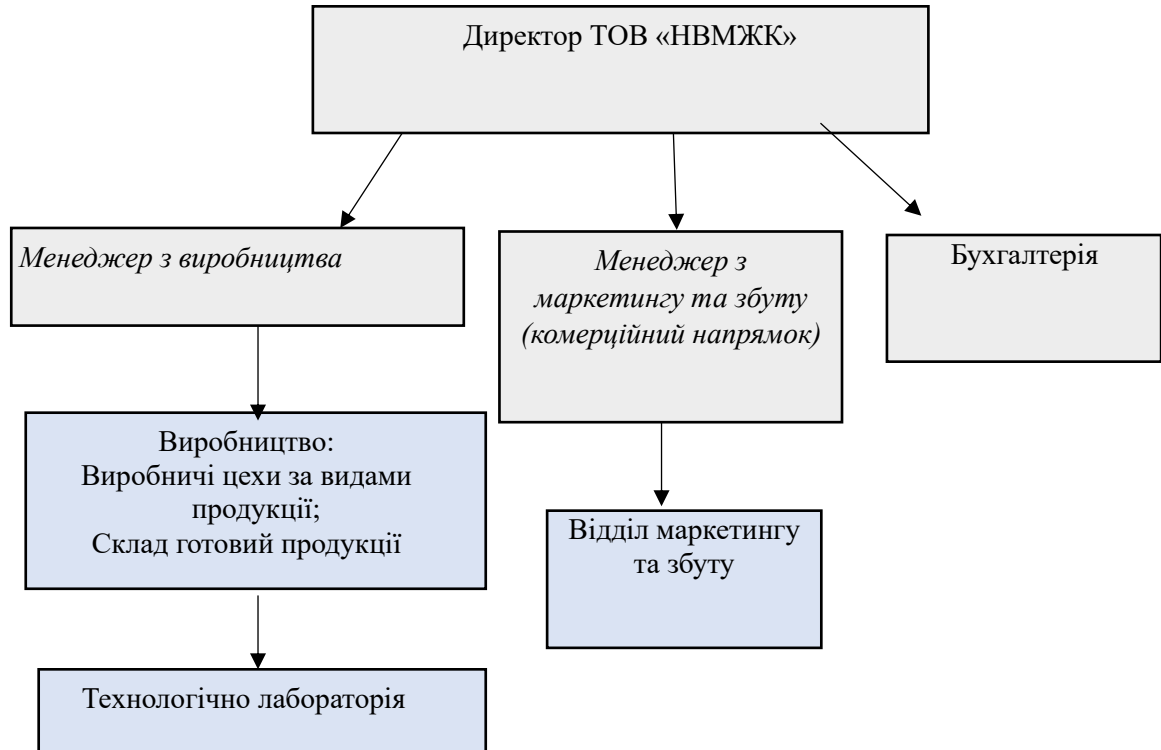

Рис. 2.2 Організаційна побудова ТОВ «НВМЖК»

Джерело: побудовано автором на основі [45]

Як видно з рис. 2.1 організаційна структура ТОВ «НВЖК» має чітку ієрархію, яка включає такі ключові підрозділи:

Директор здійснює загальне управління підприємством та приймає стратегічні рішення.

Менеджер з виробництва відповідає за виробничі процеси, керує технологічною лабораторією, забезпечуючи контроль якості продукції.

Менеджер з маркетингу та збуту (комерційний напрямок) координує діяльність відділу маркетингу та збуту, зосереджуючись на просуванні продукції та роботі з клієнтами.

Бухгалтерія здійснює фінансовий облік і контроль, забезпечуючи прозорість фінансових операцій.

Такий підхід сприяє ефективній координації діяльності всіх рівнів управління, оптимізує процеси прийняття рішень та забезпечує взаємодію між окремими функціональними напрямками.

Управлінська структура підприємства складається з ключових функціональних блоків, кожен із яких відповідає за певні напрями діяльності: виробництво, маркетинг і збут, фінанси, постачання та логістику, а також інновації та розвиток. Лінійна складова організації забезпечує вертикальну ієрархію підпорядкування, де кожен працівник підзвітний лише одному безпосередньому керівнику. Це знижує ризики дублювання функцій та підвищує оперативність управлінських рішень.

Функціональна складова структури дозволяє спеціалізованим підрозділам зосереджуватися на виконанні конкретних завдань, таких як розробка нових продуктів, впровадження інновацій, забезпечення відповідності продукції міжнародним стандартам. Такий підхід сприяє підвищенню ефективності управління ресурсами підприємства та його адаптації до динамічних змін зовнішнього середовища.

Стратегія підприємства орієнтована на розширення асортименту та освоєння нових ринків. У 2025 році планується випуск інноваційної продукції - соусів на основі натуральних інгредієнтів (зростання попиту на здорове харчування прогнозується на рівні 15-20% щорічно) та органічних майонезів та консервованої продукції без штучних добавок [45].

У перспективі підприємство планує збільшити частку експорту до 30% від загального обсягу виробництва, зосереджуючись на ринках ЄС та Близького Сходу [45]. Це дозволить зміцнити позиції компанії на міжнародному рівні та забезпечити сталий розвиток.

2.2 Фінансово-економічна діагностика підприємства ТОВ «НВМЖК»

Ефективна оцінка ІПП потребує комплексного аналізу його фінансово-економічних показників. Проведення діагностики фінансового стану ТОВ «НВМЖК», що є ключовим етапом для визначення його потенціалу залучення інвестицій. Особлива увага приділяється оцінці динаміки основних фінансових показників, таких як ліквідність, платоспроможність, рентабельність, а також ефективність використання активів підприємства [46; 47]

Проаналізуємо оборотність активів підприємства ТОВ «НВМЖК» (табл.2.1).

Таблиця 2.1 - Аналіз оборотності активів ТОВ «НВМЖК» за 2021-2023рр.

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (2022/2021)	Абсолютне відхилення (2023/2022)
Коефіцієнт оборотності активів (КОБА)	0,546	0,690	0,954	+0,144	+0,264
Тривалість обороту активів (ТОА), дні	668,5	528,99	382,6	-139,51	-146,39

Джерело: розраховано на основі Додатку А

З таблиці 2.1 видно, що КОБА поступово зростає протягом аналізованого періоду. Це свідчить про те, що підприємство все ефективніше використовує свої активи для генерування виручки. У 2022 році зростання КОБА на +0,144 пункту порівняно з 2021 роком вказує на певне покращення роботи підприємства. У 2023 році спостерігається ще більше зростання КОБА (+0,264 пункту порівняно з 2022 роком), що свідчить про позитивну динаміку у використанні активів [47].

ТОА суттєво зменшувалася впродовж трьох років. Зниження на 139,51 дні (2022р.) свідчить про скорочення часу, необхідного для одного повного обороту

активів. У 2023 році зменшення тривалості обороту ще на 146,39 днів свідчить про подальше зростання ефективності роботи підприємства.

Таким чином, ТОВ «НВМЖК» демонструє високу динаміку покращення управління своїми активами. Збільшення КОБА та одночасне скорочення тривалості їх обороту означає, що активи використовуються більш інтенсивно, що позитивно впливає на ІПП. Сприятлива динаміка свідчить про зростання ефективності операційної діяльності ТОВ «НВМЖК» та, ймовірно, покращення його конкурентоспроможності на ринку. Проаналізуємо оборотність оборотних коштів ТОВ «НВМЖК» (табл.2.2).

Таблиця 2.2 - Аналіз оборотності оборотних коштів ТОВ «НВМЖК», 2021-2023рр.

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (2022/2021)	Абсолютне відхилення (2023/2022)
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів (КООК)	1,76	2,502	3,539	+0,742	+1,037
Тривалість обороту оборотних коштів (ТООК), дні	207,39	145,88	103,14	-61,51	-42,74

Джерело: розраховано на основі Додатку А

З таблиці 2.2 видно, що КООК збільшується (+0,742 у 2022 р. та +1,037 у 2023р.), що свідчить про поліпшення ефективності їх використання. ТОВ «НВМЖК» поступово активніше залучає свої ресурси для отримання доходу. ТООК зменшується, що є позитивним фактором. Це означає, що підприємство скорочує час, необхідний для обороту своїх оборотних коштів, що підвищує ліквідність і ефективність роботи.

Проаналізуємо оборотність виробничих запасів підприємства (табл. 2.3)

Таблиця 2.3 - Аналіз оборотності виробничих запасів ТОВ «НВМЖК»,
2021-2023рр.

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (2022/2021)	Абсолютне відхилення (2023/2022)
К-т оборотності виробничих запасів (КОВЗ)	5,952	10,834	16,022	+4,882	+5,188
Тривалість обороту виробничих запасів (ТОВЗ), дні	61,32	33,69	22,78	-27,63	-10,91

Джерело: розраховано на основі Додатку А

З таблиці 2.3. видно, що впродовж трьох років КОВЗ значно зріс: з 5,952 у 2021 році до 16,022 у 2023 році. Це говорить про зростання ефективності використання запасів задля поточної (операційної) діяльності підприємства. ТОВЗ поступово зменшувалася: з 61,32 дня у 2021 році до 22,78 дня у 2023 році. Це демонструє пришвидшення процесу обороту запасів, що дозволяє підприємству ефективніше управляти своїми ресурсами.

Абсолютні відхилення показує стабільну тенденцію до покращення: у 2022 році КОВЗ зріс на 4,882 пунктів порівняно з 2021 роком, а у 2023 році - ще на 5,188 пунктів. Одночасно тривалість обороту (ТОВЗ) скоротилася на 27,63 дня у 2022 році та на 10,91 дня у 2023 році.

Вцілому, такі зміни свідчать про зростання ефективності управління виробничими запасами на підприємстві, що сприяє підвищенню його фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Далі проаналізуємо дебіторську та кредиторську заборгованості (табл. 2.4). У 2021 році КОДЗ становив 3,44, у 2022 році зріс до 4,26, а в 2023 році – до 6,257. Абсолютне відхилення: у 2022/2021 становило +0,82, у 2023/2022 +1,997. Тобто, підприємство значно покращило ефективність повернення дебіторської заборгованості, що свідчить про посилення платіжної дисципліни клієнтів і зменшення фінансових ризиків [48].

Таблиця 2.4 - Аналіз оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості
ТОВ «НВМЖК», 2021-2023рр.

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (2022/2021)	Абсолютне відхилення (2023/2022)
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (КОДЗ)	3,44	4,26	6,257	+0,82	+1,997
Тривалість обороту дебіторської заборгованості (ТОДЗ), дні	106,1	85,68	58,33	-20,42	-27,35
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (КОКЗ)	3,589	5,247	6,141	+1,658	+0,894
Тривалість обороту кредиторської заборгованості (ТОКЗ), дні	101,7	69,56	59,44	-32,14	-10,12

Джерело: розраховано на основі Додатку А

У 2021 році ТОДЗ становила 106,1 дня, у 2022 році скоротилася до 85,68 дня, а в 2023 році до 58,33 дня. Скорочення ТОКЗ вказує на те, що клієнти стали швидше сплачувати борги, що покращує грошовий потік підприємства.

У 2021 році КОКЗ становив 3,589, у 2022 році зріс до 5,247, а в 2023 році до 6,141. Абсолютне відхилення КОКЗ у 2022 +1,658, у 2023р. +0,894 [48]. Зростання КОКЗ свідчить про те, що підприємство частіше розраховується з постачальниками, що позитивно впливає на його ділову репутацію.

У 2021 році ТОКЗ становила 101,7 дня, у 2022 році скоротилася до 69,56 дня, а в 2023 році до 59,44 дня. Абсолютне відхилення: у 2022/2021 -32,14 дня, у 2023/2022 -10,12 дня. Скорочення ТОКЗ свідчить про те, що підприємство швидше виконує свої фінансові зобов'язання перед постачальниками, що може бути наслідком покращення фінансового стану.

Проаналізуємо операційний та фінансовий цикли на підприємстві (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 - Аналіз операційного та фінансового циклів ТОВ «НВМЖК», 2021-2023рр.

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (2022/2021)	Абсолютне відхилення (2023/2022)
Операційний цикл, дні	187,38	135,31	99,26	-52,07	-36,05
Фінансовий цикл, дні	85,68	65,75	39,82	-19,93	-25,93

Джерело: розраховано на основі Додатку А

У 2021 році тривалість операційного циклу становила 187,38 дня, у 2022 році скоротилася до 135,31 дня, а в 2023 році – до 99,26 дня. Скорочення операційного циклу демонструє, що підприємство ефективніше управляє своїми запасами та дебіторською заборгованістю, зменшуючи час, необхідний для завершення повного обороту коштів [48]. У 2021 році тривалість фінансового циклу становила 85,68 дня, у 2022 році зменшилася до 65,75 дня, а в 2023 році - до 39,82 дня. Значне скорочення фінансового циклу свідчить про те, що підприємство швидше повертає вкладені кошти, що покращує його ліквідність та фінансову стійкість.

Тобто, як видно з табл. 2.5 обидва цикли скоротилися впродовж аналізованого періоду, що вказує на зростання ефективності операційної діяльності та фінансового управління. Найбільший позитивний ефект досягнуто в 2023 році, коли фінансовий цикл скоротився до 39,82 дня, що свідчить про прискорення обороту коштів та зниження залежності від залучених ресурсів. Вцілому, динаміка показників підтверджує покращення операційної та фінансової стійкості ТОВ «НВМЖК».

Далі проаналізуємо ефективність використання основних фондів ТОВ «НВМЖК», що є важливим з точки зору оцінки ІПП, оскільки ці показники впливають на оцінку прибутковості майбутніх інвестицій (табл. 2.6 та рис.2.3).

Таблиця 2.6 - Аналіз ефективності використання основних засобів
ТОВ «НВМЖК», 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення	
				202/2021	2023/2022
Фондомісткість	23,81	24,39	15,15	+0,58	-9,24
Фондовіддача	0,042	0,041	0,066	-0,001	+0,025
Рентабельність ОЗ	0,004	0,005	0,0605	+0,001	+0,0555

Джерело: розраховано на основі Додатку А

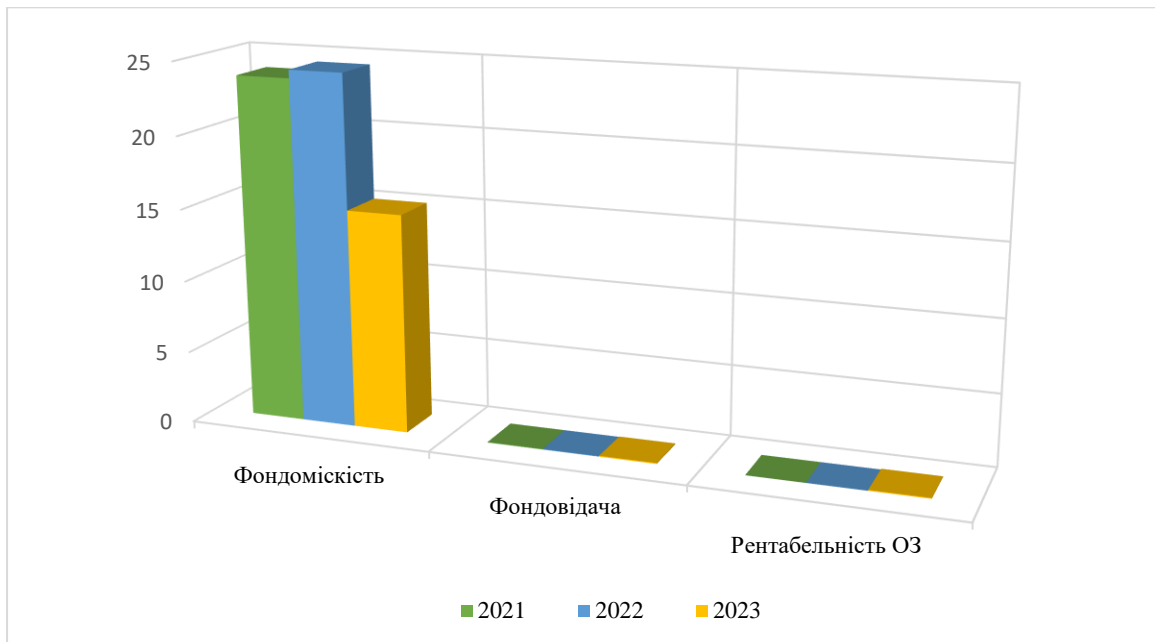

Рис.2.3 Динаміка ефективності показників використання ОЗ ТОВ
«НВМЖК», 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано автором на основі Додатку А

$\Phi_{\text{міст.}}$ показує, скільки ОЗ потрібно для створення одиниці продукції. Зниження фондомісткості, яке відбулося у 2023 році це результат що ефективного використовувати свої ОЗ.

Зростання показника $\Phi_{\text{від.ф}}$ [48] у 2023 році (+0,025) демонструє ефективно управління активами, що є також позитивним сигналом для інвесторів, а зростання

показника рентабельності +0,0555 у 2023 році свідчить про значне покращення прибутковості. Взагалі, висока рентабельність є одним з основних критеріїв оцінки ІПП, оскільки вона свідчить про здатність підприємства до утворення прибутку.

Проведемо діагностику активів та пасивів ТОВ «НВМЖК» за період 2021-2023рр., що дасть змогу оцінити їх абсолютне значення, а також простежити їх динаміку протягом трьох років (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 - Аналіз надлишку/дефіциту активів та пасивів ТОВ «НВМЖК» за 2021-2023 рр.

Група	Активи (тис. грн.)	Пасиви (тис. грн.)	Надлишок/дефіцит (тис. грн.)	Співвідношення (А>П чи А<П)
2021				
A1/П1	736,0	45094,0	-44358,0	A1 < П1
A2/П2	39229,0	30532,5	+8696,5	A2 > П2
A3/П3	36788,5	62185,5	-25397,0	A3 < П3
A4/П4	170663,5	109605,0	+61058,5	A4 > П4
2022				
A1/П1	895,0	40382,5	-39487,5	A1 < П1
A2/П2	9660,5	37908,5	-28248,0	A2 < П2
A3/П3	55413,0	50369,0	+5044,0	A3 > П3
A4/П4	173100,0	110408,5	+62691,5	A4 > П4
2023				
A1/П1	422,5	42179,5	-41757,0	A1 < П1
A2/П2	35299,5	10070,5	+25229,0	A2 > П2
A3/П3	26683,0	58878,0	-32195,0	A3 < П3
A4/П4	169200,0	120477,0	+48723,0	A4 > П4

Джерело: розраховано на основі Додатку А

З таблиці 2.7 видно, що у 2021, 2022 та 2023 роках активи групи А1 П1 суттєво менші за пасиви (А1 < П1). У 2021 році активи перевищують пасиви (А2 > П2) на 8696,5 тис. грн, однак, вже в 2022 році ситуація змінюється: пасиви значно перевищують активи на -28248 тис. грн. У 2023 році ситуація знову змінюється: активи перевищують пасиви на +25229 тис. грн, що є наслідком

поліпшення фін. стану підприємства. У 2021 та 2023 роках активи менші за пасиви ($A3 < P3$), з дефіцитом відповідно -25397 тис. грн і -32195 тис. грн. Проте, у 2022 році активи є більші за пасиви ($A3 > P3$) на +5044 тис. грн. Такий перехід є ознакою того, що підприємство вживає заходів для поліпшення фінансової стійкості. В групі А4П4 активи завжди перевищують пасиви ($A4 > P4$), що є позитивним знаком для фінансової стійкості підприємства. З 2021 по 2023 рік спостерігається стабільне покращення фінансового положення з надлишком +61058,5 тис. грн (2021р); +62691,5 тис. грн (2022р.); +48723 тис. грн (2023р)..

Таким чином, підприємство відзначається значною нестабільністю в балансі активів та пасивів за різних груп, з коливаннями між надлишком та дефіцитом активів. Однак, позитивною тенденцією є те, що активи деяких груп ($A2/P2$, $A4/P4$) перевищують пасиви в деякі роки, що може свідчити про позитивну зміну в управлінні активами та пасивами. Враховуючи, що групи А1 і А3 постійно мають дефіцит активів, підприємству слід звернути увагу на оптимізацію цих груп для покращення фінансової стійкості.

Важливим для оцінки ІПП є і врахування показників ліквідності, які ми розглянемо у табл. 2.8.

З табл. 2.8 видно, що за групою А1/П1 у 2021, 2022 та 2023 роках спостерігається дефіцит активів (А1) порівняно з пасивами (П1), що свідчить про високий рівень зобов'язань, які не забезпечуються відповідними активами. Хоча дефіцит зменшився з 2021 по 2022 рік на 4884,5 тис. грн, надалі знову відбулося зростання на 1269,5 тис. грн (2023р.), тобто фін. ліквідність з 2023р погіршилася. За групою А2 / П2 спостерігається чергування надлишку та дефіциту. У 2021 році є надлишок активів (А2) над пасивами (П2), але з 2022 року виникає дефіцит. З 2021 по 2022 рік дефіцит активів зріс на 36944,5 тис. грн, однак у 2023 році знову відновився надлишок активів (плюс 53477,0 тис. грн). Це може свідчити про значне поліпшення фінансової ситуації в 2023 році.

Таблиця 2.8 - Виконання умов ліквідності (надлишок/дефіцит активів і пасивів за групами) ТОВ «НВМЖК», 2021-2023рр.

Група активів і пасивів	2021	2022	2023	Зміни 2022/2021	Зміни 2023/2022
(A1 / П1)	-44358,0	-39487,5	-41757,0	-4884,5	-1269,5
(A2 / П2)	+8696,5	-28248,0	+25229,0	-36944,5	+53477,0
(A3 / П3)	-25397,0	+5044,0	-32195,0	+30441,0	-37239,0
(A4 / П4)	+61058,5	+62691,5	+48723,0	+1633,0	-13968,5

Джерело: розраховано на основі Додатку А

Група А3 / П3 - у 2021 і 2023 роках є дефіцит активів (А3) порівняно з пасивами (П3), але в 2022 році утворюється надлишок. 2022 році компанія змогла створити надлишок активів на 30441,0 тис. грн, але в 2023 році дефіцит знову зріс на 37239,0 тис. грн. Це вказує на певні фінансові труднощі в 2023 році після тимчасового покращення в 2022 році.

Група А4 / П4 - у цій групі активів (А4) завжди більше за пасиви (П4), що свідчить про стійке фінансове становище. Надлишок активів поступово збільшується з року в рік. У 2022 році на 1633,0 тис. грн, а в 2023 році вже йде зменшився на 13968,5 тис. грн, тобто має місце погіршення ліквідності.

Тобто, в контексті ІПП, потенційним інвесторам варто звернути увагу на групи активів і пасивів з дефіцитами (особливо групи 1 і 3), оскільки ці групи можуть свідчити про проблеми з ліквідністю та ефективним управлінням фінансами. Водночас стабільний надлишок у групі 4 може вказувати на наявність резервів і стабільність підприємства в цій частині його активів і пасивів [48].

Розрахунок загальних показників рентабельності ТОВ «НВМЖК» подано в таблиці 2.9.

Як видно усі показники рентабельності (активів, виробничої діяльності, продажів) показують значне покращення в 2023 році порівняно з попередніми

роками. Найбільше зростання відбулося в рентабельності активів, виробничої діяльності та продажів у 2023 році - тобто різко зросла до 0,0532, збільшившись на +0,0466 порівняно з 2022 роком. Це демонструє зростання ефективності на ТОВ «НМЖК» виробничих процесів.

Таблиця 2.9 - Аналіз рентабельності ТОВ «НМЖК», 2021-2023рр.

Показник	2021	2022	2023	Зміни (2022/2021)	Зміни (2023/2022)
Рентабельність активів	0,0025	0,0036	0,039	+0,0011	+0,0354
Рентабельність виробничої діяльності	0,005	0,0066	0,0532	+0,0016	+0,0466
Рентабельність продажів	0,0045	0,0052	0,0408	+0,0007	+0,0408

Джерело: розраховано на основі Додатку А

Такий ріст рентабельності може підвищити ІПП, тобто зацікавити потенційних інвесторів [48].

Розрахунок факторного аналізу рентабельності та ефективності ТОВ «НМЖК» подано табл. 2.10.

Таблиця 2.10 - Аналіз показників рентабельності та ефективності ТОВ «НМЖК», 2022-2023рр.

Показники	2022	2023	Зміни
Виручка від реалізації, тис. грн	17865,4	11682,2	-6193,2
ЧП, тис. грн	863,7	607,2	-256,5
Середньорічна сума активів, тис. грн	2953,6	7209,65	+4256,05
ROA	0,0011	0,00124	+0,00013
ROS	0,00155	0,00148	-0,00007
Коефіцієнт оборотності активів	0,69951	0,83663	+0,13712
Зміна за рахунок коефіцієнту оборотності	0,00021	-	+0,00021
Зміна за рахунок ROS	-5,87142	-	-5,87142
Δ ROA	+0,00015	-	+0,00015

Джерело: розраховано на основі Додатку А

С 3 таблиці 2.10 видно, що у 2023 році знизилася виручка на 6193,2 тис. грн, що свідчить про скорочення обсягів продажів або зменшення попиту на продукцію підприємства через війну (об'єктивна причина).

ЧП знизився на 256,5 тис. грн, що також вказує на негативні тенденції в діяльності підприємства, ймовірно через зменшення виручки та/або збільшення витрат.

Сума активів значно зросла на 4256,05 тис. грн, що свідчить про розширення активів компанії. Це може бути позитивним знаком щодо розвитку підприємства або збільшення інвестицій. Показник ROA $+0,00013$ у 2023 році, тобто вже тенденція на покращення використання активів. Рпр. зменшилася на $-0,00007$. Це може свідчити про зниження ефективності продажів або зменшення маржі на продукцію. КОА зріс на $+0,13712$ і це говорить також доцільність використання активів для зростання прибутків. Позитивна зміна $+0,00021$ за рахунком КО вказує на те, що зростання оборотності активів стало основним фактором покращення ROA. Негативна зміна $-5,87142$ за рахунок ROS вказує на те, що зниження рентабельності продажів мало значний негативний вплив на загальну Ракт.

Таким чином, підприємству слід зосередитися на підвищенні Рпрод. та пошуку шляхів для збільшення виручки для стабільного росту фінансових показників у майбутньому.

Аналіз фінансових показників представлено в табл. 2.11.

Як видно, у 2023 році виручка скоротилася на 6193,2 тис. грн, що свідчить про значне зниження обсягів продажів та зменшення попиту. ЧП зменшився на 256,5 тис. грн, через зниження виручки та інших фінансових витрат. Збільшилася ССА на 4256,05 тис. грн, що свідчить про значне зростання активів підприємства.

Відбулося зростання власного капіталу на 721,25 тис. грн - це, безумовно, покращення фін. стійкості ТОВ «НВМЖК». ROE зросла на $+0,000318$, що вказує

на покращення здатності підприємства створювати прибуток від власного капіталу.

Таблиця 2.11 - Аналіз фінансових показників ТОВ «НВМДЖК», 2022-2023рр.

Показники	2022	2023	Зміни (2023/2022)
Виручка від реалізації, грн	17865,4	11682,2	-6193,2
Чистий прибуток, грн	863,7	607,2	-256,5
Середньорічна сума активів, грн	2953,6	7209,65	+4256,05
Власний капітал, грн	503,25	1224,5	+721,25
ROE (Рентабельність власного капіталу)	0,001437	0,001755	+0,000318
ROS (Рентабельність продажів)	0,001554	0,001484	-0,00007
Коефіцієнт фінансової залежності	1,3219	1,4131	+0,0912
Коефіцієнт оборотності активів	0,69951	0,83663	+0,13712
Зміна за рахунок коефіцієнту оборотності	0,000282	-	+0,000282
Зміна за рахунок ROS	-7,76163	-	-7,76163
Зміна за рахунок коефіцієнту фінансової залежності	0,0001132	-	+0,0001132
Δ ROE	0,000317	-	+0,000317

Джерело: розраховано на основі Додатку А

ROS знизилася на -0,00007, що свідчить про незначне зниження ефективності продажів та маржі на продукцію. Позитивна зміна КО +0,000282 вказує на те, що зростання оборотності активів та сприяє зростанню на загальній ефективності підприємства. Зміна ROE +0,000317 вказує на те, що загальна рентабельність власного капіталу покращилася, але незначно.

Таким чином, за 2022-2023рр відбулося зменшення виручки, ЧП та Рпрод., що свідчать проблемами в фінансових результатах підприємства. Але збільшення власного капіталу, КОА і рентабельності власного капіталу вказують на поліпшення фінансової стійкості та ефективності підприємства. При цьому зростання КВЗ вказує на збільшення залежності від позикових коштів, що може бути ризикованим для підприємства в майбутньому.

2.3. Конкурентний аналіз підприємства на національному ринку за критеріями інвестиційної привабливості

Для розуміння місця підприємства ТОВ «НВМЖК» на національному ринку агропромислової продукції, доцільно провести його конкурентну оцінку [49; 50] за ключовими фінансовими та операційними показниками. Для цього будемо використовувати порівняльний аналіз з іншими провідними підприємствами в галузі, такими як ТОВ «Золотий Край», ТОВ «Слобожанський жир», та ТОВ «Біолан». Для відбору найбільш релевантних показників подальшого аналізу нами був застосований експертний метод.

До групи експертів було запрошено фахівців агропромислової галузі та економістів у кількості 10 осіб (5 практиків, тобто представників галузі та 5 науковців, у тому числі представників ХГУ «НУА» - 2 викладача кафедри економіки та права). Це дозволило нам при формулюванні критеріальних показників врахувати актуальні тренди на ринку, специфіку виробництва та операційні фактори, що визначають конкурентоспроможність агропромислових підприємств.

Таким чином, за висновками експертів, було відібрано такі показники для конкурентної оцінки підприємств галузі з позиції оцінки їх інвестиційної привабливості. Експертами було сформовано три групи показників та їх вагова оцінка (коефіцієнт). При цьому ваговий коефіцієнт - це числове значення, яке визначає, наскільки важливий кожен показник для загальної оцінки ІПП. Сума всіх вагових коефіцієнтів повинна дорівнювати 1 (або у відсотках 100%). (табл. 2.12).

Як вже було зазначено вище, було відібрано для аналізу 3 підприємства для співставлення, а саме: ТОВ «Золотий Край», ТОВ «Слобожанський жир», та ТОВ «Біолан». Аргументація щодо вибірки:

По-перше, всі компанії працюють в агропромисловому секторі, зокрема у виробництві продуктів з рослинних олій та жирів, що безпосередньо відноситься і

до діяльності ТОВ «НВМЖК». Тому їх порівняння дозволить зробити якісну оцінку конкурентної ситуації.

Таблиця 2.12. Ключові показники для проведення конкурентної аналізу підприємств щодо оцінки ІПП (за вибором експертів)

Показник	Ваговий коефіцієнт/ %
Виручка від реалізації	0,10/ 10%
Чистий прибуток	0,15/ 15%
Рентабельність активів (ROA)	0, 20/ 20%
Рентабельність продажів (ROS)	0, 15/ 15%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0, 10/ 10%
Коефіцієнт оборотності активів	0, 5 / 5%
Коефіцієнт фінансової залежності	0, 05/ 5%
Частка на національному ринку	0, 07/ 7%
Розширення на нові ринки	0, 03 / 3%
ІПП (оцінка)	1 /100%

Джерело: побудовано автором

По-друге, підприємства знаходяться в Україні і мають значну частку саме на національному ринку, що робить їх основними конкурентами для ТОВ «НВМЖК», яке також орієнтоване на цей ринок.

По-третє, кожне з цих підприємств має свої особливості в операційних стратегіях, які можуть включати різні рівні інвестицій, інновацій чи маркетингових підходів. Це дозволяє оцінити, які аспекти підприємств надають їм конкурентні переваги.

По-четверте, усі підприємства мають відповідні фінансові та операційні дані для порівняння таких показників, як рентабельність, оборотність, прибутковість та інші фактори, що безпосередньо впливають на інвестиційну привабливість. Порівнюючи ці компанії з ТОВ «НВМЖК», можна оцінити, як воно стоїть в контексті галузі та з точки зору інвестицій.

Результати конкурентної оцінки за розробленою шкалою вагових коефіцієнтів, подано в табл. 2.13.

Таблиця 2.13 - Результати конкурентної аналізу вибірки підприємств щодо оцінки ІПП

Показник	Ваговий коефіцієнт	ТОВ «НВМЖК»	ТОВ «Золотий Край»	ТОВ «Слобожанський жир»	ТОВ «Біолан»
<i>Фінансові показники</i>					
Виручка від реалізації	0,10	17865,4	20450,0	18940,0	16000,0
ЧП	0,15	863,7	1200,0	980,0	850,0
ROA	0,20	0,0036	0,0042	0,0038	0,0030
ROS	0,15	0,0052	0,0065	0,0050	0,0045
ROE	0,10	0,0014	0,0018	0,0016	0,0013
<i>Операційні показники</i>					
К. об. акт.	0,05	0,6995	0,7500	0,7200	0,6900
К. фін. ст.	0,05	1,3219	1,3500	1,3400	1,3000
<i>Показники ринкової позиції</i>					
Частка на національному ринку	0,07	12%	15%	13%	10%
Розширення на нові ринки (кількість нових зовнішніх ринків)	0,03	3	2	4	3
<i>Інвестиційна привабливість (оцінка)</i>		<i>7/10</i>	<i>8/10</i>	<i>7/10</i>	<i>6/10</i>

Джерело: побудовано автором

З таблиці 2.13 видно, що ТОВ «Золотий Край» має найвищу оцінку ІПП (8/10). Це підприємство лідирує за кількома важливими показниками, зокрема за виручкою, чистим прибутком, рентабельністю активів, рентабельністю продажів, а також за коефіцієнтом оборотності активів [52, с.334-344]. Хоча частка на ринку та розширення на нові ринки в нього дещо нижчі, в цілому цей конкурент демонструє високу фінансову стабільність і потенціал для подальшого розвитку.

ТОВ «НВМЖК» отримало оцінку 7/10, що свідчить про середній рівень ІПП. Компанія має достатньо сильні позиції за фінансовими показниками, зокрема за ЧП, рентабельністю активів та продажів. Проте, існує простір для покращення в частині оборотності активів та розширення на нові ринки. Це підприємство

демонструє хорошу стабільність, але зберігає певний потенціал для зростання.

ТОВ «Слобожанський жир» оцінено на рівні 7/10. За фінансовими показниками підприємство досить конкурентоспроможне, зокрема має гарну рентабельність активів і власного капіталу. Проте виручка і ЧП дещо поступаються конкурентам, що свідчить про певні проблеми в економічній ефективності. У ринковій позиції воно також знаходиться між лідерами і відстаючими підприємствами. ТОВ «Біолан» отримало найнижчу оцінку 6/10, що вказує на низьку ІПП серед усіх конкурентів. Компанія поступається за багатьма важливими фінансовими та операційними показниками, а також вона має найменшу частку на ринку та демонструє слабші показники розширення на нові ринки, що може обмежити її здатність залучати інвестиції в майбутньому.

Оцінка основних фінансових показників за вибіркою підприємств представлено на рис. 2.2

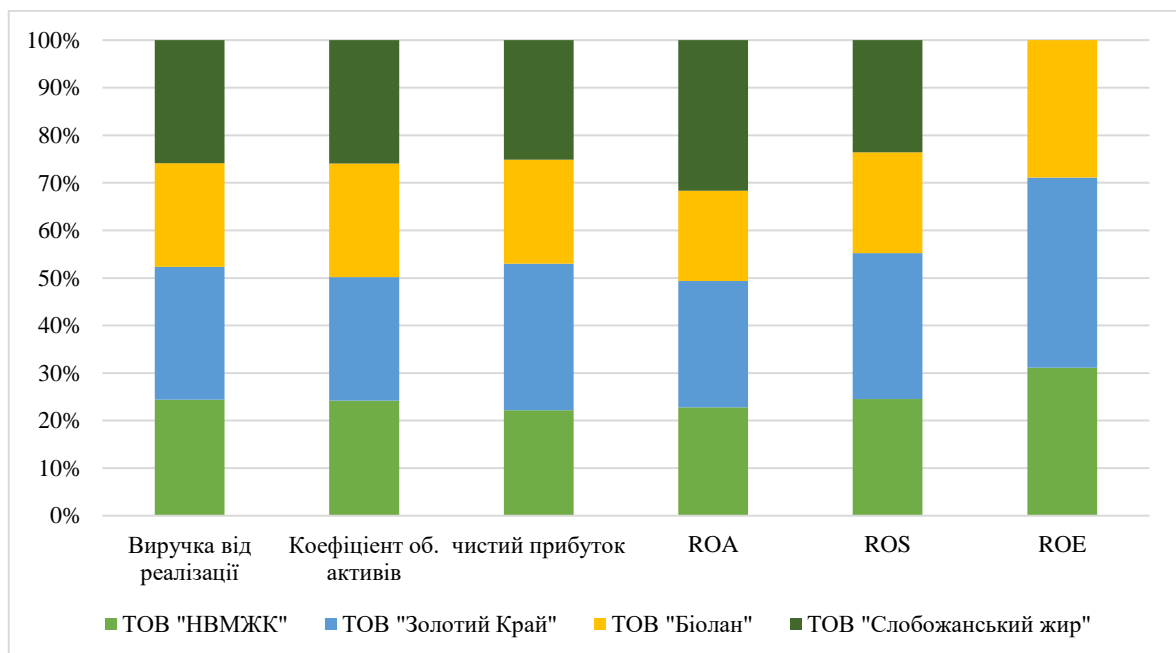

Рис 2.2. Фінансові показники вибірки підприємств (до таблиці 2.13)

Джерело: побудовано автором

ТОВ «НВМЖК» знаходиться на рівні конкурентоспроможності із середніми показниками за ІПП, що потребує напрацювання плану заходів щодо покращення ІПП.

Висновок за розділом 2.

Проведено комплексну діагностику інвестиційної привабливості ТОВ «НМЖК» шляхом аналізу організаційних характеристик, фінансово-економічних показників та конкурентної позиції підприємства на національному ринку. Дослідження організаційної структури дало змогу оцінити управлінський потенціал підприємства та його стратегічні можливості щодо залучення інвестицій.

Фінансово-економічний аналіз включав вивчення основних показників діяльності підприємства, таких як рентабельність, ліквідність, ефективність використання активів та прибутковість. Це дозволило оцінити фінансову стійкість підприємства, а також його спроможність забезпечувати подальше зростання і розвиток. Конкурентний аналіз підприємства на національному ринку, проведений з урахуванням критеріїв інвестиційної привабливості, дозволив визначити сильні та слабкі сторони ринкової позиції ТОВ «НВМЖК» у порівнянні з основними конкурентами. Зокрема, було виявлено конкурентні переваги підприємства, а також потенційні напрями для поліпшення його ринкової позиції. Встановлено, що ТОВ «НВМЖК» має значний потенціал для подальшого розвитку та залучення інвестицій. Разом із цим, рекомендовано зосередити увагу на вдосконаленні окремих аспектів фінансової та ринкової стратегії з метою підвищення ІПП.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Оцінка поточної інвестиційної привабливості підприємства

Для комплексного розуміння поточного стану інвестиційної ІПП доцільно врахувати фінансові показники ТОВ «НВМЖК» (Розділ 2, п. 2.2) та результати конкурентного аналізу [53, с.227-230; 54], проведеного серед основних учасників ринку олійно-жирової продукції як частини агропромислового комплексу (Розділ 2, п. 2.3). Важливим етапом є врахування екзогенних і ендогенних чинників, теоретичні засади яких розглянуто у Розділі 1, п. 1.2. З цією метою доцільно здійснити SWOT-аналіз ТОВ «НВМЖК» з урахуванням специфіки ІПП (табл. 3.1).

Таблиця 3.1. - SWOT-аналіз ТОВ «НВМЖК»

<i>Сила (Strengths)</i>	<i>Слабкість (Weaknesses)</i>
1. Висока якість продукції, що випускається підприємством 2. Стабільна частка на національному ринку олійно-жирової продукції. 3. Диверсифіковане портфоліо. 4. Наявність стабільного забезпечення сировиною 5. Стійкі фінансові показники 6. Наявність відомого бренду – «ЖирноВ»	1. Залежність від зовнішніх постачальників 2. Обмежений доступ до інноваційних технологій 3. Сезонність виробництва 4. Низький рівень автоматизації 5. Ризики через локальність ринку 6. Нестача кваліфікованого персоналу через мобілізацію
<i>Можливість (Opportunities)</i>	<i>Загроза (Threats)</i>
1. Розширення експорту 2. Інвестиції в модернізацію 3. Позичування як виробника екологічної продукції 4. Розширення продуктового портфелю 5. Використання державних програм підтримки агропромислового комплексу	1. Продовження війни в Україні 2. Коливання валютного курсу 3. Зміна законодавства 4. Висока конкуренція 5. Екологічні ризики

Джерело: побудовано автором

Аналіз SWOT-матриці ТОВ «НВМЖК» дозволяє оцінити ІПП, враховуючи внутрішні (сильні та слабкі сторони) і зовнішні (можливості та загрози) чинники підприємства, розглянемо їх більш докладно:

До безумовних переваг ТОВ «НВМЖК» (сильні сторони) відносяться такі складові:

високоякісна продукція ТОВ «НВМЖК» , що формує позитивний імідж, що є важливим фактором для інвесторів;

стабільна позиція свідчить про конкурентоспроможність і надійність підприємства;

диверсифіковане портфоліо, тобто ТОВ «НВМЖК» випускає різні види продукції, що суттєво знижує ризики залежності від одного сегмента ринку;

стабільне забезпечення сировиною, що зменшує виробничі ризики та забезпечує стабільність поставок. ТОВ «НВМЖК» має довгострокові контракти на постачання сировини, а специфічні інгредієнти (загущувачі, ароматизатори, емульгатори тощо) імпортуються з Польщі. Поточна логістична система не зазнала серйозних змін, постачання залишаються стабільними завдяки налагодженим міжнародним транспортним шляхам та партнерським домовленостям. Це забезпечує безперервність виробничого процесу та підтримує високу якість готової продукції.

стабільна фінансова стабільність, тобто підприємство вдалося стабілізувати роботу з початку війни, що відбилося на показниках та є основним критерієм для інвесторів щодо оцінки ІПП;

ТОВ «НВМЖК» має відому торговельну марку (бренд) - «ЖирноВ»), що вже є впізнаним на національному ринку та підвищує довіру клієнтів і партнерів.

До слабких боків можна віднести:

залежність від зовнішніх постачальників, Ми виділили цей фактор як перевагу (тобто сталі відносини та безпечну логістику), проте, є і суттєвий мінус, тому що залежність від 2-х ключових постачальників становить ризик збоїв у

виробництві через нестабільність постачань або зростання цін;

невисокий рівень впровадження інновацій, що знижує конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі, а як наслідок і ІПП;

сезонність виробництва, це впливає зі специфіки галузі, але нерівномірне завантаження виробничих потужностей ускладнює планування фінансів і ресурсів;

низький рівень автоматизації, незважаючи на наявність технологічних ліній, приймання сировини від фермерів, наприклад, проходить просто на основі прямої зустрічі, тобто високі витрати на ручну працю знижують ефективність і продуктивність;

локальність ринку, а саме відсутність значної присутності на міжнародних ринках обмежує можливості зростання, а сьогодні в умовах війни та скорочення ємності внутрішнього ринку є суттєвим недоліком;

нестача (дефіцит) кваліфікованого персоналу. Війна в Україні створює кадровий дефіцит, що впливає на ефективність роботи через міграцію працівників та мобілізацію.

Можливостями для ТОВ «НВМЖК» є наступні складові:

розширення експорту – активне масштабування на нові ринки відкриває доступ до додаткових джерел доходів;

впровадження сучасних технологій може підвищити ефективність і конкурентоспроможність;

позиціонування як виробника екологічної продукції. Підвищений попит на екологічну продукцію створює можливості для залучення свідомих споживачів і інвесторів;

розширення продуктового портфеля через впровадження нових продуктів з доданою вартістю приваблюють більше клієнтів і партнерів;

державна підтримка агросектору - використання субсидій і програм підтримки знижує фінансові ризики.

Але є загрози, які впливають на ІПП:

продовження війни в Україні створює високий рівень невизначеності, що негативно впливає на бізнес-середовище;

коливання валютного курсу, що збільшує витрати на імпорту сировину і обладнання, зменшуючи прибутковість;

зміна законодавства, тобто регуляторні зміни можуть призвести до додаткових витрат і перешкод у роботі ТОВ «НВМЖК»;

зростання конкуренції в галузі. Нові гравці та вже існуючі конкуренти знижують частку ринку підприємства.

екологічні ризики, різні фактори впливають на сировинну базу (через кліматичні зміни, наприклад), а також зміна вимог міжнародних ринків щодо зниження використання шкідливих добавок, токсичних матеріалів у упаковці та зниження викидів вуглекислого газу під час виробництва. Крім того, зміна умов сертифікації та маркування екологічно чистих продуктів може призвести до додаткових витрат на отримання відповідних сертифікатів та відповідність стандартам міжнародних організацій, таких як ISO 14001 або Global GAP.

Таким чином, за результатами проведеного SWOT-аналіз ІПП - ТОВ «НВМЖК» є високою, враховуючи стабільні фінансові показники, якість продукції та відомість бренду. За умови ефективної реалізації можливостей і мінімізації загроз підприємство може значно підвищити свою ІПП і забезпечити стійкий розвиток.

Водночас варто зазначити, що у сучасних умовах найсуттєвіший вплив на ІПП має війна в Україні [51, с.454-456; 55, с.135-137], яка створює стан максимальної невизначеності та значно ускладнює залучення інвестицій (Розділ 1, п. 1.3).

Для врахування цього впливу доцільно побудувати PEST-аналіз ТОВ «НВМЖК» (табл. 3.2)

Таблиця 3.2 - PEST-аналіз для ТОВ «НВМЖК» в контексті ІПП

Політичні фактори (P)	Війна в Україні Регуляторні зміни в галузі Зміни у митно-тарифне регулюванні Міжнародні зобов'язання щодо екології та сталого розвитку Зміни в політичних відносинах з основними партнерами
Економічні фактори (E)	Стрибки валютного курсу Інфляція Зміни в фінансовій політиці Зниження купівельної спроможності населення Зростання конкуренції в галузі
Соціальні фактори (S)	Зростаючий попит на екологічну продукцію Вплив війни на споживчі звички (попит на більш доступні продукти) Залучення нових каналів комунікації (соціальні мережі для просування продукції) Соціальна відповідальність бізнесу (репутація компанії серед місцевого населення) Зміна традицій харчування (збільшення попиту на рослинні жири замість тваринних) Демографічні зміни
Технологічні фактори (T)	Розвиток IT-інфраструктури Доступ до біотехнологій для розробки нових рецептів продукції Розвиток онлайн-торгівлі та цифрових платформ для продажу продукції Запит на впровадження «зелених» технологій Технології контролю якості продукції відповідно до міжнародних стандартів. Доступність цифрових технологій для управління процесами виробництва та маркетингу

Джерело: побудовано автором

Далі для здійснення якісної оцінки впливу факторів зовнішнього середовища, спираючись на висновки нашої експертної групи (Розділ 2 п.2.3) проранжуємо за бальною оцінкою рівень впливу факторів на ІПП (табл. 3.3 та рис. 3.1).

Бальна оцінка з 1 до 10 балів - максимально високі бали присвоєно факторам, які мають значний вплив на діяльність підприємства, зокрема війні, соціальній відповідальності, демографічним змінам, біотехнологіям, цифровим технологіям і зеленим технологіям. Вони потребують пріоритетної уваги для стратегічного планування та розвитку.

Таблиця 3.3 - Бальна оцінка факторів зовнішнього середовища
ТОВ «НВМЖК»

<i>Група факторів</i>	<i>Фактор</i>	<i>Вплив</i>	<i>Бал</i>	<i>Обґрунтування оцінки</i>
1	2	3	4	5
Політичні	Війна в Україні	Негативний	10	Високий рівень невизначеності, вплив на доступ до сировини та ринки збуту.
	Законодавчі зміни у сфері АПК	Негативний	8	Постійні зміни створюють додаткові ризики для бізнесу.
	Митно-тарифне регулювання	Нейтральний	7	Одночасно можливості для експорту в ЄС та ризики зміни тарифів.
Σ 25				
Економічні	Коливання валютного курсу	Негативний	9	Впливає на вартість імпортованих компонентів та доходи від експорту.
	Інфляція	Негативний	8	Збільшує витрати на сировину та енергоносії.
	Попит на продукцію	Позитивний	7	Стабільний попит на внутрішньому ринку з перспективами зростання експорту.
Σ 24				
Соціальні	Соціальна відповідальність	Позитивний	10	Покращує репутацію компанії та сприяє підвищенню лояльності споживачів.
	Демографічні зміни	Негативний	9	Скорочення чисельності платоспроможного населення обмежує внутрішній попит.
	Попит на екологічну продукцію	Позитивний	8	Дає змогу позиціювати продукцію як преміальну та привабливу для нових сегментів ринку.

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5
Σ 27				
Технологічні	Біотехнології	Позитивний	10	Сприяють розробці нових видів продукції, зокрема органічної та здорової.
	Цифрові технології	Позитивний	9	Автоматизація процесів та розвиток онлайн-торгівлі покращують ефективність роботи.
	Зелені технології	Позитивний	10	Забезпечують відповідність екологічним стандартам та конкурентоспроможність на міжнародному ринку.
Σ 29				

Джерело: побудовано автором

Графічна інтерпретація впливу факторів (рис. 3.1)

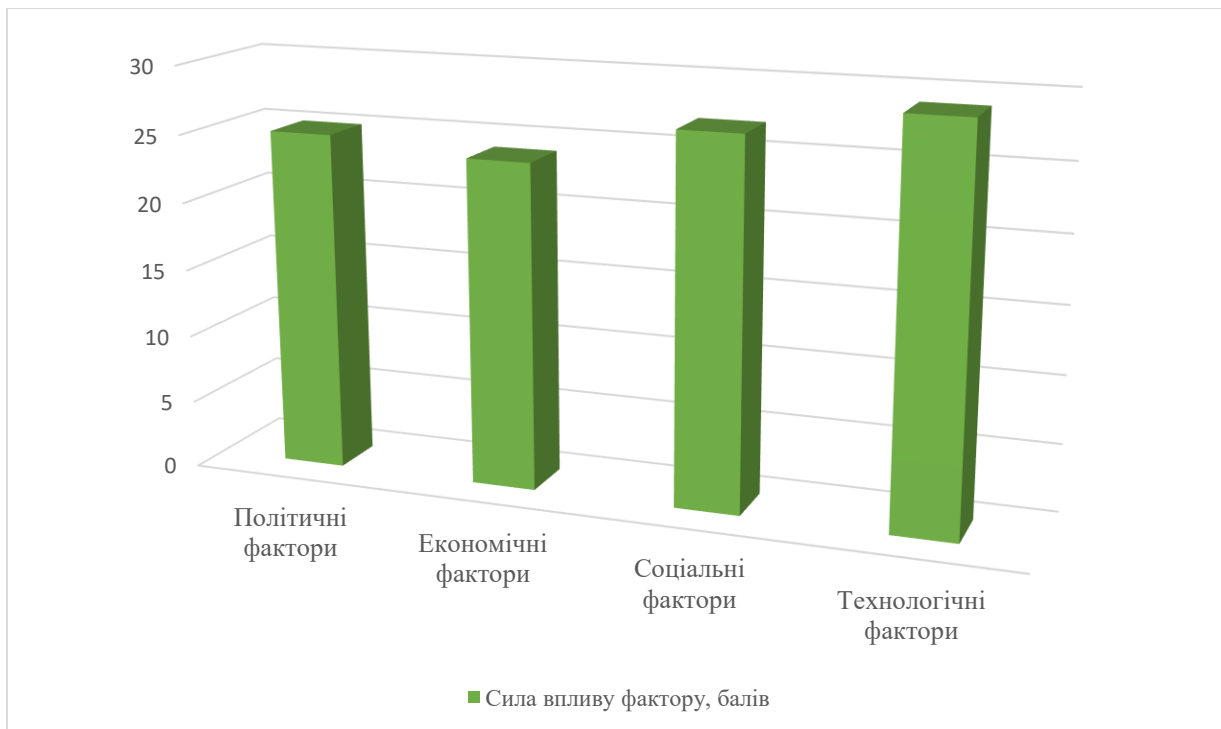

Рис. 3.1 -Бальна оцінка результатів PEST-аналіз для ТОВ «НВМЖК»

Джерело: побудовано автором

За результатами бальної оцінки факторів, найбільший вплив на діяльність ТОВ «НВМЖК» мають технологічні фактори (29 балів), зокрема розвиток біотехнологій, цифрових та зелених технологій, які відкривають нові можливості для інновацій та відповідності екологічним стандартам.

Соціальні фактори (27 балів) також значно впливають, особливо соціальна відповідальність компанії та попит на екологічну продукцію, які сприяють формуванню позитивного іміджу.

Політичні (25 балів) та економічні (24 бали) фактори здебільшого створюють виклики, такі як війна, інфляція та коливання валютного курсу, що вимагає адаптації та гнучких стратегій управління.

Проведений аналіз дозволяє визначити та сформулювати конкретизовані напрямки для покращення ІПП.

3.2. Напрямки покращення інвестиційної привабливості підприємства

Ми поділяємо науковий підхід авторів [56; 57; 58, с.83-90] щодо доцільності розглядати ІПП з 2-х головних точок зору, що було нами визначено в Розділі 1 п.1.3, а саме: з огляду на формування привабливості для інвестора та у площині інвестиційного ризику.

Орієнтуючись на цей підхід та з метою формування узагальнюючих рекомендацій щодо покращення ІПП ТОВ «НВМЖК» на основі проведеного SWOT та PEST-аналізу, оцінки конкурентної позиції підприємства та фінансово-економічних показників запропоновано конкретні напрями розвитку. Вони враховують сучасні економічні виклики, вплив війни, тенденції сталого розвитку, екологічної відповідальності та інноваційного розвитку (рис. 3.3) [59, с. 71-74].

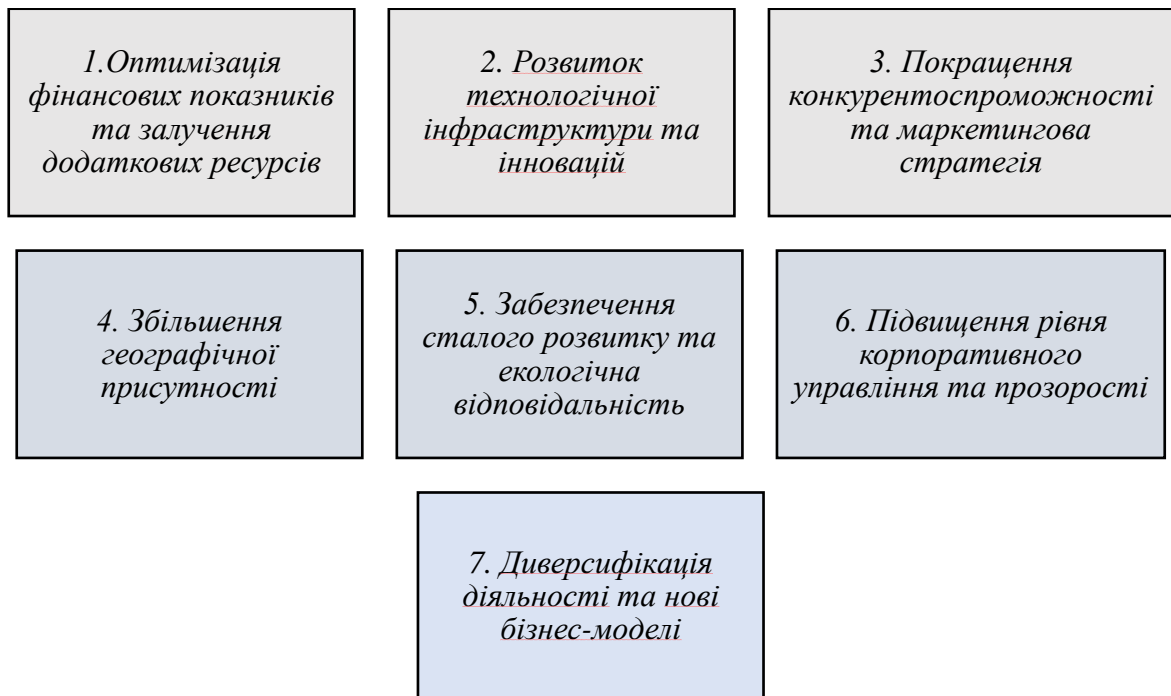

Рис 3.2 - Напрямки покращення ІПП ТОВ «НВМЖК»

Джерело: побудовано автором

На основі отриманих результатів аналізу ТОВ «НВМЖК» виділено сім ключових напрямків, спрямованих на покращення окремих складових діяльності підприємства та підвищення його ІПП:

1. Оптимізація фінансових показників та залучення додаткових ресурсів, що включає:

привертання додаткового інвестування, через розміщення проєктів на міжнародних платформах, таких як Startup Network або Adventis Ukrainian, для залучення іноземних інвесторів; розробка та впровадження фандрайзингових кампаній із залученням як приватних, так і корпоративних донорів; участь у програмах міжнародної фінансової допомоги (грантові програми ЄС);

оптимізація витрат. В цьому напрямку важливим є поглиблений аналіз витрат із метою виявлення та усунення неефективних витрат. Особливий акцент слід зробити на автоматизації виробничих та управлінських процесів,

впровадженні сучасних інформаційних технологій, що дозволить скоротити операційні витрати (ефективним буде застосування технологій Big Data та аналітики для управління витратами; використання ERP-систем для інтеграції бізнес-процесів і скорочення адміністративних витрат; енергоефективні проєкти, такі як модернізація виробничого обладнання для зниження енергоспоживання).

2. Розвиток технологічної інфраструктури та інновацій. За результати проведеного PEST-аналізу було виявлено, що технологічний фактор є одним із ключових елементів впливу на діяльність підприємства в умовах постіндустріальної економіки (29 балів - найбільший рівень впливу). Це зумовлено стрімким розвитком цифрових технологій, автоматизацією та зростанням значення інновацій у виробничих процесах, тому необхідно:

системно покращувати власну технологічну складову та інноваційність [60; 61, с. 79-85]. Це дозволить зберегти лідерські позиції в галузі, покращуючи власну конкурентоспроможність, а також сприятиме зниженню собівартості продукції;

перехід до цифрових технологій, а саме впровадження рішень для автоматизації бізнес-процесів, що зменшить витрати та підвищить ефективність діяльності. Наприклад, застосування ERP-систем, автоматизованих складських та фінансових систем.

3. Покращення конкурентоспроможності та маркетингова стратегія. За цим напрямком важливим є розвиток власного бренду «ЖирноВ» (вкладання в розвиток бренду, створення маркетингових кампаній, спрямованих на підвищення впізнаваності бренду серед цільових груп. Створення стратегій для виходу на нові ринки, зокрема за межами України);

системний та регулярний моніторинг конкурентів та диференціація продуктів підприємства.

4. Розширення географічної присутності

міжнародне масштабування. Вивчення потенційних зовнішніх ринків для розширення експорту, зокрема на ринки ЄС, США, Східної Європи, де є

потенційний попит на продукцію підприємства. Аналіз митних бар'єрів та тарифів для оптимізації витрат при виході на нові ринки;

локалізація гуртового складу в Польщі - задля зменшення витрат на транспортування, покращення логістики і забезпечення швидкості поставок на міжнародні ринку

5. Забезпечення сталого розвитку та екологічна відповідальність

зелені інвестиції та екологічна сертифікація. Дотримання сталих принципів сьогодні є вже не просто трендом, а необхідністю, особливо якщо мова йде про масштабування на міжнародних ринках. Тому важливо для подальшого розвитку міжнародної торгівлі отримання сертифікатів SO 14001 + Ecolabel EU;

розвиток програм соціальної відповідальності (впровадження проєктів, спрямованих на покращення соціальної та екологічної ситуації, що позитивно впливає на репутацію підприємства).

6. Підвищення рівня корпоративного управління та прозорості

зміцнення корпоративного управління (впровадження міжнародних стандартів корпоративного управління, покращення внутрішніх контрольних систем для підвищення прозорості та забезпечення довіри інвесторів).

7. Диверсифікація діяльності та нові бізнес-моделі

диверсифікація продуктового портфеля [62, с.143-149]. Підприємству доцільно розширити випуск продукцію з урахуванням сучасних трендів агропромислової та принципів здорового харчування (Наприклад, лінійка соусів із добавками чіа, кіноа, спіруліни, куркуми та ін.; лінійка продуктів для споживачів зі спеціальними дієтичними потребами: безглютенові, безлактозні, кето- чи веганські альтернативи ; випуск майонезу на основі авокадо та ін.);

моделі бізнесу з високим потенціалом. Розвиток бізнес-моделей, таких як підписка або платформи для надання послуг, що дозволяють отримувати стійкий грошовий потік.

Запропоновані напрями розвитку спрямовані на вдосконалення фінансових

показників, розширення ринків та дотримання принципів сталого розвитку, що дозволить ТОВ «НВМЖК» ефективно відповідати на сучасні виклики та закріпити позиції на міжнародному ринку.

Висновки за розділом 3.

Здійснено оцінку поточної інвестиційної привабливості підприємства (ІПП) ТОВ «НВМЖК». SWOT-аналіз показав, що підприємство має значний потенціал завдяки високій якості продукції, стабільним фінансовим показникам та сильному бренду, який користується споживацькою довірою. Водночас виявлено низку слабких сторін, таких як залежність від зовнішніх постачальників, низький рівень автоматизації та дефіцит кваліфікованих кадрів.

Було визначено перспективні можливості для розвитку, зокрема розширення експорту, виробництво екологічної продукції та використання державних програм підтримки. Однак головною загрозою залишається продовження війни, що значно підвищує ризики для інвесторів.

Для більш глибокого аналізу зовнішнього середовища запропоновано використання PEST-аналізу. Він допоміг уточнити вплив зовнішніх чинників та надати комплексне уявлення про загрози й можливості.

На основі проведеного аналізу зроблено висновок, що ТОВ «НВМЖК» зберігає достатній рівень інвестиційної привабливості в сучасних умовах. Водночас реалізація практичних рекомендацій, зокрема розробка адаптивних стратегій управління, є критично важливою для мінімізації ризиків та забезпечення сталого розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

У процесі магістерського дослідження розглянуто актуальну проблему формування інвестиційної привабливості національних підприємств. Основні висновки роботи є наступними:

1. Охарактеризовано сутність і значення інвестицій для розвитку підприємств як фундаментального чинника їх динамічного зростання та здобуття конкурентних переваг. Визначено, що інвестиції поділяються на фінансові, реальні, інтелектуальні та інноваційні. Детально проаналізовано типи інвесторів і ключові складові процесу інвестування, що сприяють підвищенню ефективності управління інвестиційною діяльністю.

2. Проведено аналіз підходів до трактування дефініції «ІПП» і доведено, що ІПП є комплексною характеристикою, яка формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Виокремлено основні структурні елементи інвестиційної привабливості, зокрема: фінансову стабільність, ефективність управління, конкурентоспроможність продукції та ринкову позицію підприємства. Розглянуто методичні підходи до оцінювання ІПП, що включають фінансово-економічні та якісні методи. Ці підходи забезпечують комплексний підхід до аналізу стану підприємства, сприяючи прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

3. Охарактеризовано діяльність ТОВ «НВМЖК», здійснено його організаційну характеристику та фінансово-економічну оцінку. Встановлено, що підприємство демонструє стабільні фінансові показники, володіє потужною виробничою базою та відомою торговою маркою - брендом «ЖироноВ».

4. Проведено конкурентний аналіз позиції ТОВ «НВМЖК» на національному ринку. Дослідження здійснено з використанням експертного методу та бальної оцінки з ваговими коефіцієнтами. Результати аналізу

засвідчили провідні позиції підприємства завдяки високій якості продукції. Водночас ідентифіковано низку проблем, що негативно впливають на ІПП, зокрема залежність від зовнішніх постачальників, недостатній рівень автоматизації виробничих процесів та дефіцит кваліфікованих кадрів.

5. Проведено оцінку поточного стану інвестиційної привабливості ТОВ «НВМЖК» із використанням SWOT-аналізу, що дозволило визначити ключові сильні сторони підприємства та основні загрози для його діяльності. Серед загроз найбільш суттєвими виявилися вплив воєнних дій та економічна нестабільність. Для глибшого розуміння зовнішніх чинників впливу було проведено PEST-аналіз, який деталізував фактори макроекономічного середовища, що формують ризики та можливості для підприємства.

6. На основі результатів SWOT-аналізу, PEST-аналізу, оцінки конкурентної позиції та фінансово-економічних показників запропоновано конкретні напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Ці рекомендації враховують сучасні економічні виклики, вплив воєнних дій, а також актуальні тенденції сталого розвитку, екологічної відповідальності та інноваційного розвитку. Загалом виділено сім ключових напрямів, які сприятимуть зміцненню позицій ТОВ «НВМЖК» на ринку та забезпеченню довгострокової конкурентоспроможності.

7. Конкретизовано зміст кожного напрямку дослідження ІПП: розвиток технологічної інфраструктури та інновацій; диверсифікація продуктового портфеля з акцентом на екологічні та здорові продукти; участь у міжнародних програмах підтримки бізнесу та сертифікація за міжнародними стандартами, такими як ISO 1400; запровадження енергоефективних рішень для скорочення витрат і покращення екологічних показників; активна співпраця з державними та міжнародними установами для залучення інвестицій і грантів; розширення каналів збуту на міжнародних ринках, зокрема в ЄС, шляхом адаптації продукції

до їхніх стандартів і запитів; фокус на сталому розвитку та соціальній відповідальності як основі для формування позитивного іміджу серед інвесторів.

8. Зроблено загальний висновок, що ТОВ «НВМЖК» має значний потенціал для залучення інвестицій. Реалізація запропонованих заходів сприятиме не лише підвищенню ІПП, але й забезпеченню його стійкого розвитку в умовах сучасних економічних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Porter, M. E. (1980). *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*. New York: Free Press, 396 p.
2. Douglass, C. North. (1990). *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge University Press, 152p.
3. Боровік, Л.В., Осадча, Т.Ю. (2024). Залучення інвестицій як напрям активізації розвитку підприємництва в Україні. *Вісник Херсонського національного технічного університету*, 1(88). С.397-402. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2024.1.56>
4. Харчук, С. А.(2020). Стан інвестиційної діяльності підприємств України в умовах економічної нестабільності. *Економіка та держава*,(1), С.66–72. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.1.66>
5. Чернишов, В.В.(2021). Напрями розвитку інвестиційної діяльності підприємств. *Modern Economics*, (26), С.167-172. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V26\(2021\)-25](https://doi.org/10.31521/modecon.V26(2021)-25)
6. Бланк, И. А. (2006). *Інвестиційний менеджмент*. К. : ІТЕМ: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 426 с.
7. Майорова, Т. В. (2009). *Інвестиційна діяльність*. К.: Центр учбової літератури, 472 с.
8. Чапляк, Н.І. (2023). Інвестиційна привабливість України: проблеми та шляхи вирішення в сучасних реаліях. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4991> (дата звернення: 12.02.2024).
9. Барановський, О.І., Мороз, М.О (2017). Інвестиційна складова фінансової безпеки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, Вип. 1. С. 46-59.
10. Тридід, О.М. (2011). Розробка інвестиційної стратегії підприємства як напрям забезпечення його інвестиційної привабливості. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 1 (37). С. 92-99.

11. Гуторов, О. І. (2021). Інвестиційна стратегія підприємства: принципи, методи та етапи розробки. *Вісник ХНАУ*. 2. Т. 2. С. 212-226.
12. Мешко, Н.П., Солонська, Є.О. (2008). *Інвестиційна складова стратегії розвитку підприємств в умовах кризи*. Київ : ЦУЛ. 345 с.
13. Ястремська, О.М. (2004). *Інвестиційна діяльність промислових підприємств*. 488 с.
14. Партин, Г.О., Дідух, О.В.(2021). Капітальні інвестиції: сутність, сучасні тенденції та вплив на зростання обсягів ВВП. *Ефективна економіка*,(3). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.3.86>
15. *Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1561-ХІІ (зі змінами та доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T156000> (дата звернення 12.12.2024).*
16. Вікарчук, О.І. (2009) Інвестиційний фактор у формуванні ресурсного потенціалу. *Економіка. Управління. Інновації*, 2. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/eui/index.html>(дата звернення 02.01.2025).
17. Музиченко, А.О., Овчаренко, Т.С., Сігаєва, Т.Є. (2023). Стратегії залучення інвестицій в українську економіку: прогнози й виклики. *Академічні візії*, (23). С.1-10. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8385202>
18. Гуляєва, Н.М. (2021). *Інвестиційний менеджмент*. Київ: КНТЕУ, 388с.
19. Шевчук, В.Я., Рогожин, П.С. (2018). *Основи інвестиційної діяльності.: підручник*. Київ : Генеза, 266с.
20. Гайдуцький, А.П. (2004). Оцінка інвестиційної привабливості економіки. *Економіка і прогнозування*, 3. С.119-128.
21. Гуткевич, С.О. (2015). Інвестиційний розвиток економіки: орієнтири і пріоритети. *Інформаційна культура в сучасному світі*. Київ : НУХТ, Вип. 8. Ч. 1. С. 6-10.

22. Біляк, Т.О., Ушакова, О.О. (2023). *Сутність інвестиційної привабливості підприємства*. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/12/41-1.pdf> (дата звернення 23.11.2024).
23. Крихівська, Н.О., Чернишова, Г.М. (2017). Інвестиційна привабливість України: основні проблеми та шляхи їх вирішення. *Економіка та суспільство*. 6. С.260-264.
24. Євтушенко, С.О. (2001). *Організаційно-економічні фактори підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств* : автореф. дис., 20с.
25. Козаченко, Г.В. (2014). *Управління інвестиціями на підприємстві*. Київ : Лібра, 368 с.
26. Департамент з питань банкрутства. URL : <https://nazk.gov.ua/uk/> (дата звернення 23.03.2024).
27. Величко, К.Ю. (2024). Інвестиційна невизначеність: виклики та можливості для України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип 1(42). С.140-146. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.42-21>
28. Козлова, І.М. (2020). Поняття невизначеності під час формування інвестиційної поведінки домогосподарств. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. Вип. 6(146). С. 97-101.
29. Феєр, О.В. (2016). Управління інвестиціями як складова інвестиційного механізму підприємства. *Економіка та суспільство*, 5. С. 256-259.
30. Костюк, Г.В., Деренська, Я.М. (2008). Комплексна оцінка інвестиційної привабливості інноваційних проектів у фармації. *Український вісник психоневрології*, Т. 16. Вип. 3 (56). С. 87-89. DOI:

31. Бушинський, Є.В. (2021). Методи оцінки інвестиційної привабливості: регіональний вимір. *Бізнес Інформ*. 1. С.157-163. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-157-163>.

32. Лещук, Г. В. (2020). Систематизація підходів до оцінювання інвестиційної привабливості регіону. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 29. С. 93-98. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-29-18>

33. Грабар, С.В. (2024). Сутність та підходи до визначення інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Актуальні проблеми економіки*, 9 (279). С.104-111.

34. Скрипник, Ю.В. (2016). Рейтингово-аналітична оцінка інвестиційної привабливості сільськогосподарського підприємства. *Економіка і суспільство*. 3.С.477-484.

35. *Рейтингова шкала інвестиційної привабливості*. URL: <http://surl.li/nltfwe> (дата звернення 20.12.2024).

36. Якушко, І.В. (2019). Рейтингові підходи до оцінювання інвестиційної привабливості національної економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, Вип. 23. ч. 2. С. 152-159.

37. Смесова, В., Яськов, Є. (2024). Інвестиційна привабливість економіки України: сучасний стан та рейтингове оцінювання. *Економіка та суспільство*, (64). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-66>

38. Внукова, Н.М., Смоляк, В.А. (2006). *Економічна оцінка ризику діяльності підприємств: проблеми теорії та практики*. Харків: ВД «ІНЖЕК», 184 с.

39. Ярьсько, Р.С. (2013). Сутність та класифікація ризиків інвестиційної діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*, 20. С.62-64.

40. Реверчук, С.К., Реверчук, Н.Й., Скоморович, І.Г. (2011). *Інвестологія: наука про інвестування*. К.: Атіка, 264 с.

41. Шепиленко, В. (2022). Інвестиційні ризики в діяльності підприємств. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*, (2 (92)). С.24-29. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2022.2.3>
42. Паньков, О.Б. (2020). Управління інвестиційною діяльністю як базовий складник економічної безпеки підприємства. *Держава та регіони*. 4(115). С.90-93.
43. Крамаренко, К.М. (2019). Управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах сталого розвитку економіки. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*, 4. С. 246-250.
44. Паянок, Т.М., Савченко, А.М., Морозюк, А.М. (2020). Загальна оцінка фінансового стану підприємства: теоретичні та практичні підходи. *Економіка та держава*, 12. С. 88–94.
45. *Нововодолажський масложировий комбінат ТОВ ТМ «ЖирноВ»*: офіційний сайт компанії. URL: <https://girnov.com/company/> (дата звернення 13.12.2024).
46. Іванова, О.А. (2022). *Організація виробництва та логістичні рішення*. Харків: Вид-во НУА, 160 с.
47. Іванова, О. А., Пеліхов, Є. Ф. та Сумець, О. М. (2017). *Економіка сучасного підприємства*. 2-ге вид., випр. Харків: Вид-во НУА, 312 с.
48. Отенко, І.П., Азаренков, Г.Ф., Іващенко, Г.А. (2015). *Фінансовий аналіз*. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2015. 156 с.
49. *Стратегічний аналіз*. (2011) . Г.М. Давидов та ін. Київ: Знання, 389с.
50. Євтушенко, Н.О., Дрокіна, Н.І., Савенко, Н.В. (2020). Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства: теоретичний аспект. *Економічний простір*. 156. URL: <http://www.eprostir.dp.ua> (дата звернення 18.12.2024).
51. Величко, К.Ю., Короїд, А.О. (2024). Вплив війни на міжнародну інвестиційну привабливість національних підприємств. *Глобалізація та*

розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. X.: ДБТУ. С. 454-456.

52. Кирич, Н, Юрик, Н., Швед, Н. (2021). Конкурентні переваги як основа успішної стратегії розвитку організації. *Соціально-економічні проблеми і держава*. Вип. 2 (25). С. 334-344.

53. Рибницький, Д.О., Городня, Т.А., Львівська, К.А. (2010). Сучасні підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*, 20(9). С.227-230.

54. Бутко, М.П. (2016). *Стратегічний менеджмент*. Київ. С. 136-179.

55. Мелкумян, К.А., Іванова, О.А., Величко, К.Ю. (2024). Інвестиційна привабливість українських підприємств: виклики та можливості для сталого економічного зростання. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 01 листопада 2024 р. Харків: ДБТУ, С. 135-137.*

56. Китайчук, Т. (2023). Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори. *Економіка та суспільство*, (54). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65>.

57. Черваньов, Д.М. (2016). *Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: навч. посіб.* Київ : Знання-Прес, 622 с.

58. Кривов'язюк, І.В. (2018). Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Вип. 31. С. 83-90.

59. Іванова, О.А., Мелкумян, К.А., Величко, К.Ю. (2024). Напрямки підвищення інвестиційної привабливості національних підприємств в умовах війни. *Функціонування суб'єктів економічної діяльності: проблеми, перспективи, можливості розвитку*. Всеукр. наук.-практ. конф. (21-22 листопада 2024р.), м. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. С. 71-74.

60. Бессонова, С., Комаров, А., Сурган, В. (2023). Поліпшення інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету*, (1(38)), 75–80. DOI: [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(38\).2023.281132](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(38).2023.281132)

61. Караван, Н.А. (2024). Аналіз методик оцінювання інтегрального рівня інвестиційної привабливості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*, 4. С.79-85.

62. Степанова, А., Кальний, С. (2023). Інструментарій стратегічного аналізу в оцінюванні інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка*. 2 (223). С.143–149. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2023/223-2/17>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А1– Фінансова звітність ТОВ «Нововодолажський масло-жировий комбінат» за 2021р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Код
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НОВО-ВОДОЛАЖСЬКИЙ МАСЛО-ЖИРОВИЙ КОМБІНАТ"	за ЄДРНОУ	2022 01 01
Територія	ХАРКІВСЬКА за КАТОГТГ 1	32339338
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ	04632017010054409
Вид економічної діяльності	Виробництво продукції і програм за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб	87	10.84
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком	
Адреса, телефон	вулиця Пушкіна, будинок 49, СЕЛИЩЕ МІСЬКОГО ТИПУ НОВА ВОДОЛАГА, НОВОВОДОЛАЖСЬКИЙ РАЙОН, ХАРКІВСЬКА обл., 63202	0503640108

I. Баланс на 31 грудня 2021 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	106,3
Основні засоби :	1010	4 677,1	3 604,9
первісна вартість	1011	10 323,4	153992,5
знос	1012	(5 646,3)	(6 105,7)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 677,1	3 711,2
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	4 952,9	7 889,4
у тому числі готова продукція	1103	-	381,8
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	13 885,7	22 152,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1 631,4	409,4
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	87,9	160,3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	508,3	2 136,9
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	21 066,2	32 748,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	25 743,3	36 459,8

Таблиця А2 – Фінансова звітність ТОВ «Нововодолажський масло-жировий комбінат» за 2022 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НОВО-ВОДОЛАЖСЬКИЙ МАСЛО-ЖИРОВИЙ КОМБІНАТ"	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРНОУ	Коды	2023	01	01
Територія	ХАРКІВСЬКА		за КАТОТТГ		32339338		
Організаційно-правова форма господарювання	товариство з обмеженою відповідальністю		за КОІФІГ		14012017001001409		
Вид економічної діяльності	Виробництво привади і приправ		за КВЕД		240		
Середня кількість працівників, осіб	95				10.84		
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком						
Адреса, телефон	вулиця Амосова Миколи, буд. 49, смт. НОВА ВОДОЛАГА, ХАРКІВСЬКИЙ РАЙОН, ХАРКІВСЬКА ОБЛ., 63202, Україна				0503640108		

І. Баланс на 31 грудня 2022 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006		
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	106,3	-
Основні засоби :	1010	3 604,9	5 341,4
первісна вартість	1011	11 710,6	15 483,7
знос	1012	(8 105,7)	(10 142,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 711,2	5 341,4
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	7 889,4	1 643,7
у тому числі готова продукція	1103	381,8	9,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	22 152,6	26 078,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	409,4	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	160,3	10,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 136,9	3 822,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	32 748,6	31 554,3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	36 459,8	36 895,7

Продовження таблиці А2

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал	1400	3 400,0	6 000,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	11 520,4	15 062,6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	14 920,4	21 062,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	4 619,2	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 631,8	2 631,8
товари, роботи, послуги	1615	13 965,4	12 693,7
розрахунками з бюджетом	1620	-	77,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	323,0	429,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	21 539,4	15 833,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	36 459,8	36 895,7

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2022 _____ р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17865,4	11682,2
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи	2280	142 825,3	113 936,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(124 541,3)	(100 180,7)
Інші операційні витрати	2180	(13 869,2)	(12 344,7)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати	2285	(138 410,5)	(112 525,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	4 414,8	1 410,9
Податок на прибуток	2300	(872,6)	(254,0)
Чистий прибуток (збиток)	2350	3 542,2	1 156

Керівник _____ (підпис)

Головний бухгалтер _____ (підпис)

ЕП Григорієв

Микола

Григорієв

Григорієв

Григорієв

ГРИДУБ МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ

(ініціали, прізвище)

Карпенко Ірина Григорівна

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Таблиця АЗ – Фінансова звітність ТОВ «Нововодолажський масло-жировий комбінат» за 2023р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НОВО-ВОДОЛАЖСЬКИЙ МАСЛО-ЖИРОВИЙ КОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	2024	01	01
Територія	ХАРКІВСЬКА	32339338		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	UA63120170010054489		
Вид економічної діяльності	Виробництво прянощів і приправ	240		
Середня кількість працівників, осіб	101	10.84		
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	вулиця Амосова Миколи, буд. 49, смт. НОВА ВОДОЛАГА, ХАРКІВСЬКИЙ РАЙОН, ХАРКІВСЬКА обл., 63202, Україна	0503640108		

І. Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(152,104)	861,530
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	12 802,3
Основні засоби :	1010153	992,5	148953,0
первісна вартість	1011	15 483,7	
знос	1012	(10 142,3)	(14 459,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 341,4	21 099,8
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	1 643,7	14 192,7
у тому числі готова продукція	1103	9,0	1 457,8
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	26 078,4	41 907,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10,2	13,3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 822,0	5 292,6
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	31 554,3	61 405,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	36 895,7	82 505,5

Продовження таблиці А3

Посля	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6 000,0	6 000,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	15 140,5	32 822,6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	21 140,5	38 822,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	10 000,0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 631,8	2 631,8
товари, роботи, послуги	1615	12 693,7	18 758,8
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	6,6
розрахунками з оплати праці	1630	429,7	658,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	15 755,2	32 055,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	36 895,7	82 505,5

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2023 _____ р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20001	82,2	17866,4
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи	2280	249 552,7	142 825,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(187 039,5)	(124 541,3)
Інші операційні витрати	2180	(40 949,7)	(13 869,2)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(227 989,2)	(138 410,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	21 563,5	4 414,8
Податок на прибуток	2300	(3 881,4)	(872,6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	17 682,1	3 542,2

Керівник _____ (підпис)
Головний бухгалтер _____ (підпис)

ГРИДУБ МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ
(підпис, прізвище)
Григорієна Катерина Ірина Григорівна
(підпис, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

